

Ye Ju Alué Apeli Napu Oséliru Alué Esukristo Oyérame Napu Ebreo Ra'íchame Nílige

Jena ruwimela Esukristo 'we najtékame ko me'tigá alué santo ánjeli

Kuira suwábaga 'emi ralámuli.

¹ 'We 'ya we'ká bamí alué ralámuli napu ruwime nile napu anele Onorúgame we'sá ruyele ramué rijimala* napu anele Onorúgame.†

² 'Lige a'kinana Onorúgame bo'né Inolá júlale napurigá ralámuli benírimala uché bilé nuevo ra'íchali. 'We 'ya, tabilé 'cho sébachi Onorúgame Inolá jena wijchimoba ta'chó i'tégichi gawí, Onorúgame nulele bo'né Inolá napurigá newámala gawí 'lige rewagátiri pe bo'né 'nátaga. 'Liko 'ma suwábaga bo'né nila ju, napu ekí nerú jena wijchimoba 'lige 'pa rewagachi.

³ Onorúgame Inolaka wa'lú a'walí nígame ju Onorúgame a'walila, 'lige a'chigóriga napurigá Onorúgame alarigá nulame ju. Alué a'walila gite nabí repuka ajtí suwábaga tábiri. Napu'lige jena wijchimoba sebase, alueka mukúlekuru napurigá ralámuli 'ma a'rémala chátiri 'nátili. 'Lige napu'lige 'ma sébali olasa, 'ma ku 'pa rewagachi simile Wa'lula Onorúgame si asimea wajtoná napu ajtí Onorúgame napurigá nulámala.

* **1:1** E'nesi glosario «ancestor». anilime nile alué ralámuli.

† **1:1** Yolí ra'íchaga «profeta»

⁴La nérékuru Onorúgame Inolá abé najtékame ko me'tigá alué santo ánjeli. Onorúgame Inolaka abé najtékame nóchali nígame ju.

⁵Onorúgameka tabilé siné che anele bilé santo ánjeli regá:

Mué ne Inolá júkuru.

Jípeko ne mué O'nola júkuru.

Ye ra'íchali anele Onorúgame bo'né Inolá. Abiena regá anele Onorúgame:

Neka ju alué O'nola,

'lige alué ne Inolá ju.‡

Onorúgameka tabilé siné alarigá anele bilé santo ánjeli.

⁶Abiena napu'lige Onorúgame júlale bo'né Inolá jena gawichí, regá anile:

Neka najkíguru napurigá suwábaga alué santo ánjeli

'la niraga etémala ne Inolá, 'lige napurigá animela: «Wa'lú a'walí nígame ju 'lige 'we najtékame ju.»

⁷Aminami Onorúgame regá anile alué santo ánjeli olagá:

Napurigá bilé eká 'lige na'í alarigá ju alué santo ánjeli,

alueka Onorúgame gu'írame ju.

⁸Aminami Onorúgame regá anile bo'né Inolá olagá:

Mué Onorúgame ne Inolá, mueka senibí nulámili júkuru.

'We a'lá semáriga nulámili júkuru 'we a'lá sébali.

Tabilé siné suwibámala alué nulalí.

⁹Mueka nabí 'la 'nátaga ilírome júkuru

‡ 1:5 E'nesi Salmos 2:7.

napurigá ralámuli
 'we a'lá semáriga na'támala Onorúgame 'yuga,
 'lige mueka ayónime júkuru alué ralámuli
 alué tabilé Onorúgame oyérame 'yuga,
 alekeri ne Onorúgame mué O'nola
 'we a'lá nóchali 'ya ne mué
 asíriga najtékame me'tigá alué mué gompaniérola.
 Mueka asíriga ra'sálagá asimela alué nóchali niga. §
 10 Onorúgame abiena regá anele bo'né Inolá:
 'We 'yasi mué júkuru nulame,
 mué 'sílekuru gawí newá 'lige rewagátiri pe bo'né
 'nátaga.
 11 'Lige abé i'libeko tabilé i'télamala ye gawí nibilé
 rewagátiri,
 'ma suwibámala suwábaga, mueka abisibi asimela.
 Alué gawika pe o'chéraga suwibámili júkuru
 'lige alué rewagátiri a'chigóriga,
 napurigá o'pacha iwime ju o'chéraga
 alarigá i'kimela.
 12 Mueka pe ro'minámala ye gawí 'lige rewagá
 abiénachigó,
 pe alarigá olámala mué,
 napurigá nokame ju ralámuli
 napu'lige 'ma tabilé gemanálasaká alué gemate,
 a'maná ajchame kárigó ro'míniga.
 Mueka se'wí ajchámala napurigá nokame ju
 ralámuli.
 O'pacha bujisá se'nú o'pachátime ju
 a'maná ajchame kárigó,
 alarigá olámala mué ye gawí 'lige rewagá.
 Mueka peba alarigá rejpímili júkuru

§ 1:9 Yolí ra'íchaga ka «untado con el aciete de alegría». E'nesi Salmos 45:6-7.

'lige senibí bejtega asimeli júkuru mué.

Alarigá anele Onorúgame bo'né Inolá.*

¹³ Onorúgameka tajsiné che anele bilé santo ánjeli ye ra'íchali:

Jena asibóká ne'chí 'yuga wajtoná napu ne ajtí napurigá wa'lula neraga napusí ne ro'aba mué saíla.†

¹⁴ Alué santo ánjelika pe napurigá bilé alawá nira ju 'mimi julálime ju ralámuli gu'íriniliga, alué ralámuli napu Onorúgame buinámala alé resítiri bowechi.

2

Jena ruwimela 'we a'lá 'nátaga akiame ko Esusi ra'íchálila

¹ 'Liko alué Onorúgame Inolá abé najtékame nóchali nígame ju me'tigá alué santo ánjeli, 'liko 'we a'lá beniame júkuru napu benirú napurigá tabilé siné a'rewa benía, napurigá tabilé we'kuawa i'kilimi, aminabi benísiwa.

² Jaré ralámuli 'la e'wálekuru alué nulalí napu Onorúgame júlale o'tóriga alué santo ánjeli napurigá 'yámala alué Moisesi, 'lige jaré ralámuli sairúgame neraga mochílekuru, alueka wa'lú gastigo narele. Alué Esukristo nulalila abé a'wágame ju 'lige abé najtékame.

³ Tabilé e'wásigaká alué nulalí Esukristo nulalila, 'liko ramué abéchigo wa'lú gastigo narépua. Alué ralámuli napu akele Esusi ra'íchachi, alueka ramué ruyele.

* **1:12** E'nesi Salmos 102:25-27. † **1:13** E'nesi Salmos 110:1.

⁴ Onorúgameka asírige i'kirú 'sile napu ta'wesi rió gayéname ju la'siá, pe machíriniliga 'sile ye rejcholi 'we a'lá ko. 'Lige Onorúgame abiena júlale bo'né alawala napurigá ralámuli gu'írimala napurigá alué ralámuli 'we 'la sébali olámala napurigá bo'né Onorúgame najkí.

⁵ Onorúgameka tabilé júlale alué santo ánjeli jena wijchimoba napurigá jena nulame nímala. Iligá júlale bo'né Inolá.

⁶ Regá anime osáliru 'we 'ya:
Sineko napurigá bilé rió neraga newale alué bo'né Inolá,
'lige ramueka ta'mé a'wágame niru peka napurigá alué santo ánjeli.

⁷ Pe u'kabi bamí e'yénale jena wijchimoba, ta'mé a'wágame nile, peka napurigá alué santo ánjeli.

A'kinana Onorúgame wa'lú a'walí 'yale bo'né Inolá 'we 'la niraga,

⁸ 'lige ajchale Wa'lula neraga napurigá bochígimi nulámala jena wijchimoba. Jípeko tabilé nulanti káréke'é alué rió jena wijchimoba napurigá Onorúgame najkílege,

⁹ uché siné ku suwábaga se'wináriga nímala. Napu'lige jena wijchimoba eyena ta'mé a'walí nígame nile peka napurigá alué santo ánjeli. Nobi jípeko bi'neli neyúriga wa'lú a'walí nígame júkó napugiti mukúligame 'lige ku ajániligame uchéchigo siné ramué gu'írimia. Onorúgame 'yale alué a'walí bo'né 'nátaga.

¹⁰ Onorúgameka najkí napurigá we'ká rió 'we a'lá sébali olame nímala napurigá bo'né, alekeri

a'rele napurigá Esukristo 'we resí ikimela, napurigá 'la sébali olame nímala. Alué Esukristo 'we a'lá benile churigá nírigo ramué, 'lige alarigá 'la gainámala ramué gu'iria, 'lige ramué 'we a'lá gainawa oyeria napu bo'né Esukristo nulá. Alueka bajchá 'we 'la sébali olálekuru, alekeri jípeko ramué gu'iria ajtíkuru.

¹¹ Esukrístoka gatélekuru napurigá ralámuli a'lá sébali olámala napurigá Onorúgame najkí. Alué ralámuli napu nochánili napurigá Onorúgame najkí, alueka 'ma bi'lepi o'nógame nímala, alueka Onorúgame 'kúchila nímala. Alekeri Esusi tabilé chijúname ju ra'íchaga alué oyérame 'yuga napurigá bo'né bonila niraga 'lige napurigá bo'né waílatiri.

¹² Esúsika regá anile:

Ne ruyémala ne bonila 'lige ne waílatiri churigá ko
Onorúgame,
napu'lige napuísiga Onorúgame nila ra'íchali ben-
imea,
neka 'la wikarámala Onorúgame.

¹³ Abiena anile:

Neka Onorúgame lisensia 'yámala napurigá ne'chí
nulémala.

'Lige abiena anile:

Onorúgameka jaré ralámuli 'yáturu ne'chí napurigá
repúmala ne alué ralámuli.

'Lige jipe alué ralámuli jena mochíkuru ne 'yuga.

¹⁴ Onorúgame 'kúchilaka 'we resí nílime júkuru, alekeri Esukrístoka ralámuli gayénalekuru resí ikínaliga alué ralámuli 'yuga. Napu'lige mukusá Esukristo 'lige ku ajánasa, 'ma umérale Remónisi. Remónisi 'ma tabilé nígame nile a'walí napurigá ralámuli me'limela.

15 Napu'lige Esukristo 'ma ku ajánasa, ralámulika 'ma tabilé majale suwiyá. 'Ma machile Esukristo 'ma umériligo alué Remónisi.

16 Esukrístoka pecha alarigá gu'írame júkó alué we'ká santo ánjeli, Esukrístoka ralámuli gu'írame júkuru alué napu 'we a'lá ganíliga mochime ju Onorúgame 'yuga napurigá nílige Abraámi napu nílige ramué rijimala, alué Abraámi napu asíriga 'ya bejtégame nile.

17 Esukrístoka a'chigóriga 'símili nílekuru napurigá ralámuli, napurigá Esukristo 'la námamala chiena resí nilia mochiga alué ralámuli, 'lige napurigá 'la na'temámala aminami alué ralámuli napurigá balé wa'lula neraga. Alarigá 'we a'lá gayénale sébali olá alué nóchali Onorúgame tánilime napurigá Onorúgame 'la gu'írimala ralámuli. Alarigá bujélekuru chátiri 'nátili. Alué chátiri 'nátili tabilé a'reme ju ralámuli napurigá alué ralámuli simámala Onorúgame ajtígichi.

18 Esukrístoka 'we resí ikile napurigá ramué. Remónisi 'we nawime nile chátiri 'nátili 'yániliga alué Esukristo, pe iligá alueka tabilé siné umubáloru chátiri 'nátili na'taria, alueka bi'neli neyúralekuru. Alekeri Esukristo 'la gu'írame ju ramué.

3

Jena ruwimela Esukristo abé najtékame ko me'tigá Moisesi

1 'Emi ralámuli Onorúgame oyérame napurigá ne, napu 'we a'lá sébali olame ralámuli ju napurigá nulá Onorúgame, Onorúgame júlale Esusi napurigá ramué nuleme nímala. Abiénachigó júkuru wa'lula

balé neraga Onorúgame tánime ramué na'temaka. Alekeri 'we 'la na'tawa 'emi Esusi 'yuga alué napu benírime ju ramué.

² Esúsika nabí 'la sébali e'wale napurigá nulele Onorúgame. Alarigá nile napurigá Moisesi, Moisesi 'we a'lá e'wale napurigá nulele Onorúgame napurigá repúmala ralámuli Onorúgame oyérame.

³ Ramueka pe napurigá bilé galí nírukuru. Esusi newame júkuru alué galí. Alué galika ramué nírukuru. Alué bo'né bayékuru ramué napurigá 'la sébali olawa napurigá bo'né najkí. Moisesi pe nóchame nile. Esusi júkuru 'la bijchiá nulame. Alekeri 'la nirálime júkuru me'tigá Moisesi.

⁴ Bilé rió bilé galí newame júkuru, nobi Onorúgameka 'sile suwábaga newá.

⁵ Moisésika 'la sébali olale ralámuli repua napurigá bilé nóchame niraga. Alueka anele ralámuli napu Onorúgame anele churigá nímili nílige nujubá rawé.

⁶ Nobi Krístoka napurigá inolá niraga, 'we a'lá sébali nulame ju alé Onorúgame galílachi napu ramué niru alué galí. Ramueka Onorúgame oyérame niru tabilé guwana rusuka tabilé majaga, 'we a'lá na'tásaká ramué Onorúgame 'yuga mochiwa senibí. Alarigá ruilí ralámuli, tabilé chijúniga.

⁷ Alekeri 'emi 'la alarigá e'wawa napurigá nulá Onorúgame Alawala. 'Ya we'ká bamí Onorúgame Alawala bilé rió gu'íriile napurigá osimela, regá anime:

Napu'lige 'emi akisá Onorúgame ra'íchachi,

⁸ 'la 'we a'lá e'wélime júkuru,
tase alarigá niwa napurigá nílige 'ya ejperégame
'emi rijimala

napu'lige panápuri e'yéname nílige tabilé riógichimi,
 alueka pecha e'wéleko Onorúgame,
 'we chátiri 'nátame nílekuru,
 tabilé chéláme nílikuru Onorúgame 'yuga na'tálime.
⁹ Alueka tajsiné ganíliga mochime nile Onorúgame
 'yuga.

Onorúgameka oká liá bamí gu'írile nobi
 alué ralámulika abirigáchigo sairúgame neraga
 mochíleko
 Onorúgame 'yuga.

Onorúgameka 'we we'lí anáchale.

¹⁰ Onorúgameka 'we ayoga asale alué ralámuli
 'yuga,

'lige anele: «Alueka tabilé siné e'wáguru ne nulalila
 'lige aminami tabilé siné námamala alarigá ko ne.
 Alué ralámulika nabí se'nú bowé cha'pime ju 'we
 resítiri.»

¹¹ Alekeri Onorúgameka 'we ayoga a'wágame
 anéguru regá:

Alué ralámuli tajsiné narémala ne a'walila
 napurigá 'la ganíliga mochímala.

Pe a'bopi a'walílate na'támala.

¹² 'Emi 'la Onorúgame oyérame, 'we a'lá 'nata
 mochiwa, tabilé na'tawa Remónisi na'tálila, 'lige
 aminami tabilé sairúgame niwa Onorúgame 'yuga
 napu tabilé siné mukume ju.

¹³ Iligá abé 'la ju a'bopi beniá bilé rejcholi nabí
 rawé. Alarigá olawa bijí 'la gainalia. Alarigá
 nokísiwa 'nalina napurigá tabilé e'wewa Remónisi
 na'tálila, alueka cha 'yégime kame.

¹⁴ 'La aminabi oyériga nokísili ka alué ra'íchali
 napu benírilige Esukristo, 'liko 'we ganíliga

mochiwa ejperega pe alué Esukrístocho 'yuga 'nátaga.

¹⁵ Pe a'chigóriga ju napurigá osirúgime nile 'ya napu regá anile:

Napu'lige gepulia Onorúgame ra'ichálila
tase alarigá nokiboa napurigá nokálige 'ya
ejperégame ralámuli
jami e'yéniga tabilé ralámuli riógachi, 'we
wakígachi.

Alueka Onorúgame saíla gayénale.

¹⁶ 'Emi 'we 'la machíguru chieri níligo alué 'ya ejperégame, alué ralámuli israelita napu Moisesi buyánilige 'ya alé wa'lú gawí bo'ígichi Ejipto anilichi.

¹⁷ Onorúgameka 'we ayoga asale alué ralámuli 'yuga oká liá bamí. Alué ralámuli 'we cha nokale 'lige alé suwile alé 'we wakígachi napu tabilé 'wesi riógame nile.

¹⁸ 'Emi 'we a'lá néláleke 'we a'wágame anéligo Onorúgame alué ralámuli, alué ralámuli napu sairúgame neraga mochile Onorúgame 'yuga. 'Lige anile: «'Émika tajsiné nílamala ne a'walila napurigá 'la ganíliga ejperélamala. Tabilé siné resíbimala jena wijchimoba 'lige tabilé siné moinámala rewagachi.»

¹⁹ Alueka pecha siné e'wáliga napurigá anile Onorúgame, alekeri 'la machirú tajsiné naréliga a'walí napurigá 'la ganíliga ejperélamala. Pecha siné bijchígilime napu anile Onorúgame.

4

Jena ruwimela Esukristo a'walila gite

e'yéniwilikó

¹ Onorúgame 'la anele alué 'ya ejperégame ralámuli a'walí naremio alué bo'né a'walila, jipe pe aba alué júkuru. Alekeri 'we a'lá 'nata mochiwa napurigá ye a'walite ejperega mochímala 'emi. A'boi a'walílate mochíriká pecha 'la ganíliga mochíwagó.

² Onorúgame nila ra'íchali jipe nerúgame napu ruyele ramué, 'we a'lá ruwí churigá ka ye a'walí, a'chigóriga napurigá ruyele Moisesi alué ralámuli napu alué 'yuga e'yénilige. Alué ralámulika 'we a'lá gepúlekuru nobi tabiléchigo e'wálekó. 'Liko alué ra'íchalika tabilé nejkúrime nile.

³ Ramué 'la nareme ka alué Onorúgame a'walila 'lige aminami 'la e'wame, 'ma tabilé ejperélirukuru ramué a'boi a'walílate, pe iligá Onorúgame a'walílate ejperégame niru. Onorúgameka anele ralámuli napu ekí tabilé bijchígame nile:

Neka 'la anéguru a'wágame ayóniga alué ralámuli tabilé bijchígame, tajsiné naremio ne a'walila napurigá 'la ganíliga ejperélamala.

Onorúgameka asíriga 'la 'yáligituru a'walí alué ralámuli 'we 'ya ejperégame napu'lige napusí newale alué 'ya bajchá bejtégame rió.

⁴⁻⁵ 'We 'ya osirúgime regá anime:

Napu'lige Onorúgame gawí newasa usani rawé kachi,

'lige melénala resíbele.

'Lige Onorúgame anele alué rió

'ma tabilé nochamio bo'né a'walílate,

pe Onorúgame gu'írimoríle alué nóchali nochálichi.

Ralámuli napu ekí tabilé bijchígame ju

Onorúgame 'la gu'írimio,
 alué ralámulika tabilé siné narémala Onorúgame
 a'walila,

tabilé siné resíbime ju Onorúgame 'yuga 'nata.

⁶ Jaré ralámuli abé i'libeko bijchígimala 'lige aminami 'la narémala ye a'walí. Ralámuli 'we 'ya mochígame, pecha e'wálekó alué ra'íchali, tabilé narele a'walí.

⁷ Napurigá anílige Onorúgame 'ya jipe abiena najtigí. Onorúgame bajchá anele Moisesi 'lige we'ká bamí a'kinana Onorúgame anele alué Moisesi riji-mala Rabí anilime:

Jipe napu'lige akiá ne ra'ichálila 'la 'nátaga akiboa, tase sairúgame neraga mochiwa napu'lige ne bilé ra'íchali ruwichi.

⁸ Napu'lige sébilige alué ralámuli israelita alé gawichí Kanani anilichi napu Onorúgame 'yámorílige napurigá ejperélamala, alué wa'lula nulame napu Josué anilime nile, alueka tabilé 'yale a'walí napurigá 'we a'lá ejperélamala. 'La ma'chiná nérékuru tabilé 'yáligo a'walí Onorúgame, anile nujubá rawé 'yámoríle, a'lige kulí narémili nile a'walí alué ralámuli. Tabilé narélekuru ye a'walí alé Kanánichi seba. Napu'lige 'la Onorúgame 'la e'wésigaká 'liko 'la narépua alué a'walí.

⁹ Ralámuli napu ekí 'la bijchígime ju napurigá aní Onorúgame nila ra'íchali, alué ralámulika 'la narémili júkuru ye a'walí. Yeka pe aniname ju pe iligá 'we 'la ganíliga ejperélimio jena wijchimoba rekó 'we resí nílilie, 'lige aminami 'pa rewagachi a'chigórigachigó.

¹⁰ Ralámuli napu ekí Onorúgame a'walílate nóchame ju 'ma pecha a'boi a'walílate nóchame júkó, alueka

Onorúgame a'walílate nocha mochíkuru. Napu'lige Onorúgame resíbale gawí newasa, alueka pe tétali nile, ramuéchigó abiena resíbilime niru 'la narésiká Onorúgame Alawala. Resíbili aniáká, alueka pecha aniame kéréko kilí asagá resíbilime. Pe iligá aniame ju nóchame níligo Onorúgame a'walila gite. Alué a'walí gite tabilé we'ká 'nátaga mochílime júkuru. Alarigá júkuru resíbili aniáká.

¹¹ 'Liko pe iligá 'we a'lá na'tálime júkuru napurigá 'we a'lá e'wawa napu Onorúgame nulálige, tase sairúgame neraga e'yéniwa, tase napurigá alué ralámuli napu Moisesi 'yuga e'yénilige.

¹² 'La 'we a'lá na'tálime júkuru napurigá aní Onorúgame 'lige aminami 'la e'wálime júkuru. Onorúgame ra'ichálilaka 'we a'lá nejkúrame ju machiachi alieti 'nata mochírigo ramué, 'we a'lá 'nata mochírigo o tabilé a'lá 'nata mochírigo ramué. 'Lige abiena nejkúrame ju napurigá machiboa pala 'la ka alué ra'íchali o tabilé 'la kómá, 'lige aminami pala 'la tabilé che 'sika eyéname ko bilé rió o 'we cha 'sika eyéname ko. Onorúgame ra'ichálila ka napurigá bilé macheta 'we olame, alarigá ju, alueka 'ma rijpúnname ju re'lémisi 'ma o'chílatiri e'nemia tachiri ajtigá re'lé alé o'chílachi.

¹³ Pecha 'wesi tábiri i'teko napurigá tabilé machimela Onorúgame jena wijchimoba nibilé 'pa rewagáchimi, Onorúgameka suwábaga machime ju bochígimi sa'pachí napu ekí ralámuli sa'pálachi ju. Bilé rawé Onorúgame gatémala a'pílipi ralámuli 'yuga. Bo'neka 'la machiame pala 'la sébali oláliga jena wijchimoba mochiga, pala 'la 'nátaliga o tabilé 'la 'nátaliga.

Jena ruwimela Esukristo wa'lula balé ko

¹⁴ Onorúgameka suwábaga machíguru alarigá nírigo ramué, alekeri a'rilime júkuru napurigá nejkúrimala Onorúgame. Esusi Onorúgame Inolá ju, 'lige wa'lula balé niraga ju ramué 'yuga. Alué 'smi ramué gu'iria, alueka simile 'pa rewagachi Onorúgame tánimia napurigá ramué gu'iria asimela. 'La na'tálime júkuru, Esukristo 'la sébali olamio napurigá anílige.

¹⁵ Alueka asírige 'la námame ju chonigá tabilé 'la sébali oliame ko ramué. Napu'lige jena wijchimoa eyénilige Esusi, Remónisika 'we neyúriniliga 'sile napurigá tabilé gainámala Esusi alué semati nóchali nocha, alekeri 'we a'lá machí Esusi alarigá nírigo ramué, pe iligá alueka tabilé siné che 'sile, napu'lige sébachi alué chátiri 'nátili Remónisi na'tálila, Esúsika abirigá 'la neyúrale.

¹⁶ Alekeri Onorúgame tániwa napurigá bi'wémala ramué nila 'nátili napurigá 'la gainawa nejkúrili tania Onorúgame tabilé majaga, 'liko Onorúgameka 'we na'temámala ramué. 'Lige Onorúgameka ramué gu'írimala napu'lige ramué 'we resí lálíchi.

5

¹ Ramué 'la benisúká napurigá nile alué israelita balela, 'liko 'la machibóliké napurigá nílige alué Esukristo. Alué baleka pe tétali nile ramué 'yuga napurigá ramué 'la beniboa 'lige námapua alarigá 'síligo Esukristo. Alué ralámuli israelítaka 'yale nóchali jaré alué a'boi ralámuli israelita napurigá balé neraga mochímala. Alué baleka Onorúgame tánime nile napurigá Onorúgame 'la gu'írimala alué ralámuli. Alueka Onorúgame kógime nile go'ame

alué uché jaré ralámuli a'pálila. 'Lige abiena Onorúgame kógime nile alué ajágame sa'pala napurigá 'la bi'ígame sulégame nímala alué ralámuli.

² Alué balé pe ralámuli nile 'lige abiénachigó pe i'níliga járome nile, pe apiépiri ralámuli níligame. Alekeri 'we 'la machime nile churigá nokame ko ralámuli, 'lige alekeri 'we na'tamame nile.

³ Alekeri bilé balé bilé ajágame me'ame nílekuru Onorúgame kógimia alué gastigo najtétimia alué bo'né balé cha 'síkiriká. Alarigá 'sile ralámuli ku bi'wigá napu'lige cha nokisá, 'lige bo'né abiénachigó alarigá 'sime nile bi'wináliga bo'né cha'sisa.

⁴ Onorúgame bo'né 'símili júkuru ye nóchali 'yaa bilé rió napurigá alué rió balé neraga nochámala. Bilé rió bi'nélika pecha gainámili júkó ye nóchali nocha. Alarigá kéturu bajchá ajtígame balé Aroni anilime. Onorúgame 'sile alué rió wanapia nóchali 'yamia 'we 'ya asíriga we'ká bamí.

⁵ Pe a'chigóriga júkuru Kristo 'yuga, Onorúgame 'yale nóchali Kristo napurigá gu'írimala ramué a'chigóriga napurigá wa'lula balé. Alué bo'neka pecha bo'né 'nátaga nóchago. Onorúgame 'sile regá anea:

Mué júkuru ne Inolá,

jípeko ye nóchali 'yámala ne mué

napurigá nochámala mué ye nóchali 'we najtékame.

⁶ Onorúgame abiena regá anele:

Mué nochálilaká senibí nerúmili júkuru

napurigá alué balé napu Melkísare anilime nile

'we 'ya ajtígame.*

7 Napu'lige jena wijchimoba asagá alué Esusi, naláeturu 'lige aminami e'wele sináturu Onorúgame tániga tabilé mukunáliga. 'Lige Onorúgame 'wéchigo 'la 'nátaga asame níliko, Esusi nabí 'la e'wame níligame.

8 Pe Onorúgame Inolá nílekuru kaka nobi abirigáchigo resí ikimeli nílekó 'lige e'wámili nílekuru suwábaga napurigá nulele Onorúgame.

9 Esúsika suwábaga e'wale napu ekí Onorúgame nulálige, 'lige ralámulika 'la machile Onorúgame 'yáligo nóchali napurigá balé nímalala 'lige aminami napurigá ralámuli gu'írame nímalala. Suwábaga ralámuli napu ekí 'la e'wele Esukristo 'ma sebámili nílekuru 'pa rewagachi napurigá Onorúgame 'yuga mochímala nabí.

10 Onorúgameka 'yale nóchali alué Esusi napurigá wa'lula balé nímalala napurigá Melkísare anilime balé.

Jena ruwimela 'la 'nátaga mochílime ko napurigá tabilé guwana rujsúpua

11 Asíriga we'ká nerúkuru napurigá beníriwa ramué 'emi, pe iligá 'emi 'we i'kilí benime ju, tabilé yati benime ju 'emi ye ra'íchali, alekeri tabilé gayena ne rekó we'ká benírimia olae.

12 'Émika 'ma ejebénigame niti kékuru Onorúgame ra'ichálila beníruga ralámuli, nobi tabiléchigo 'cho 'la

* 5:6 Tabilé machirú churigá 'la balé gayéniliga ye rió Melkísare anilime, 'lige tabilé machirú chukíliga alué rió. Yeka pe tétali ju napurigá ralámuli 'la benimela alué Esukristo nochálila ka tajsiné suwibamio. E'nesi Salmos 110:4.

benígó 'emi. 'Émika bijí rokárékuru napurigá benimela bajchá enágame rejcholi Onorúgame nila. Pecha alarigá niti kékó. Aminabi oyérilime júkuru, uché rajpé aminabi beniamé júkuru. 'Émika pe napurigá bilé u'tá alarigá júkuru, bijí chi'ime niraga, tabilé 'cho go'yame sa'pá.

¹³ Tabilé 'cho námame bijí alué 'la bijchiá ra'íchali, alué ra'íchali napu 'la gu'írame ju ralámuli napurigá alué ralámuli sébali na'támala Esukristo 'yuga.

¹⁴ Alué 'la nabí oyérame ka 'lige e'wame, alueka 'la gainámili júkuru namia ye chieri 'we a'lá ka 'lige chieri tabilé a'lá ka.

6

¹ Asíriga 'la júkuru napurigá 'la sébali olame ralámuli gainawa, alekeri tabilé 'la ju we'ká na'talia alué rejcholi napu bajchá beniruge churigá nimio Kristo. Iligá abé 'la ju na'talia napurigá 'la sébali olame rió niwa. Alué bajchá enágame rejchólíka pe júkuru churigá gatétiká Onorúgame 'yuga napu'lige chibi nokisuga (napurigá tánime ju e'kali bilé towí bo'né o'nola), 'lige aminami napurigá ku a'lá Onorúgame oyériwa.

² Tabilé we'ká na'tawa churigá rewarátiká, o churigá 'yóatiká, o churigá ku ajánamala bilé ralámuli mukusá. 'Lige tabilé we'ká na'tawa churigá ka alé injiérnochi.

³ 'We a'lá na'tásiga 'la níkala ke napurigá 'la sébali olame ralámuli niwa. Alarigá na'tawa, 'la elásaká Onorúgame.

⁴ Ralámuli 'la gepúsaká alué 'la bijchiá ra'íchali Esukristo ra'ichálila, 'lige naresa alué 'we semátiri

napu nejime ju Onorúgame Alawala alué oyérame 'yuga,

⁵ 'lige 'la námasa aliena 'la semati ka Onorúgame ra'ichálila, 'lige aminami Onorúgame 'la gu'írisa bilé rió,

⁶ 'lige ku guwana wijchisá alué ralámuli, 'liko alueka tajsiné tánimala e'kali Onorúgame. 'Liko alueka nabí sairúgame neraga einámala alué Onorúgame Inolá 'yuga. Alué ralámulika pe a'chigóriga ju napurigá alué ralámuli napu Onorúgame Inolá me'álige gulusichi ujchagá, 'lige asíriga chátiri ra'íchale ralámuli alué olagá. Uchéchigo siné alarigá nímala mué chojkila gite, ralámuli 'we cha animela gawelia alué Esukristo olagá.

⁷ Ralámuli 'la e'wásaká alué rewagáchika nawágame 'yuga, 'lige 'la naresa alué nejkúrali napu nejime ju Onorúgame, 'liko 'la e'wámala napurigá najkí Onorúgame. Alué ralámulika pe napurigá bilena asarachi alarigá ju napu 'we 'la u'kume ju, 'we 'la semáriga ilime kárigó echerúgime.

⁸ Ralámuli napu ekí tabilé e'wame ju napu Onorúgame najkí tabilé a'ká ralámuli ju, siné kachi Onorúgameka 'ma ma'chige buinámala. Alué ralámuli ju napurigá bilena asarachi tajsiné rakeme rekó echiae, pe wejchacho buyame ju alé, 'lige 'ma e'kósilime ju. Alarigá ju alué ralámuli. Alarigá ju ye tétali.

Jena ruwimela Onorúgame 'la sébali olame ko

⁹ Ye ra'ichalika 'we a'wágame ju, nobi 'émika 'wéchigo machirume júkó, alekeri ramueka 'we

galilía 'emi, 'we a'lá bijchiá ju 'emi 'la narémala alué 'we 'la semátiri nejkúrali napu Onorúgame 'yámili ju alué ralámuli napu ma'chí buyánale alé chátiri bowechi.

10 Onorúgameka 'we a'lá sébali olame ju. Alueka tajsiné we'kuámala alué 'we semátiri 'nátili napu 'emi 'we a'lá sébali olame ju. 'Lige abiena tabilé we'kuámala napu'lige 'emi uché jaré ralámuli gu'írichi. Napu'lige 'emi gu'írichi uché jaré ralámuli, 'la machiáguru 'emi 'we galeo Onorúgame.

11 Najkiá'é napurigá 'emi aminabi nokísimala ralámuli gu'iria, 'lige abiénachigó benigá nokísiwa napurigá Onorúgame gu'írame ju alué bo'né oyérame. 'La benigá nokísiwa napusí suwirú. Alarigá 'la bijchiá sebámala 'emi napu ajtí Onorúgame.

12 Tase najsinákuli niwa, aminabi asíriga 'la beniamé júkuru. A'chigóriga nokiboa 'emi napurigá alué ralámuli napu 'we semáriga beniá mochí napu anílige Onorúgame 'ya. Alueka 'we a'lá bijchígame ju 'we a'lá sébali olamio Onorúgame, alekeri 'we a'lá i'kilí buwé alué ralámuli napurigá Onorúgame 'we a'lá sébali olámiorílige.

13 Napu'lige Onorúgame anélige Abraámi gu'irimiorílige alué bo'né rijimala napu a'kinana mochígama nílege (napu Esusi nílige), alué bo'né anile 'la sébali olámoríle nabí napurigá anílige. Pecha i'té ko uché bilé Onorúgame napurigá tániwa bilé nejkúri.

14 'Lige Onorúgame anele alué Abraámi: «'We 'la bijchiá ju ne 'la nejmio napu mué resí la, 'lige aminami mué upila ranélamala bilé towí napurigá

alué we'ká 'kúchigame níkala mué rijimála.»*

¹⁵ 'Lige Abraámika we'ká bamí buwele. Alueka 'we a'lá machile 'la bijchiá nimio, Onorúgame 'we 'la sébali olamio napurigá anílige, 'liko 'la bijchiá sébali olale Onorúgame napu anílige.

¹⁶ Napu'lige bilé rió 'la sébali olámorisá, tánime ju Onorúgame napurigá 'we e'negá asimela pala 'la sébali olara, alarigá gateme ju 'láchigo machiame Onorúgame 'la e'negá ajtigó.

¹⁷ Napu'lige Onorúgame olámorisá bilé nóchali 'lige ralámulika 'la machime ju Onorúgame 'la sébali olámorisá, pecha 'wesi i'tega Onorúgame anágame, 'lige bo'né Onorúgame 'la e'negá asimela.

¹⁸ Onorúgameka pecha guwana wijchime júkó napu anílige, pecha siné se'wináriga 'sime júkó, Onorúgameka aba alarigá ajtime júkuru, 'lige asíriga 'la ju nabí. Napu'lige Onorúgame gatele bilé ra'íchali ralámuli 'yuga, 'la na'tárite churigá níliga bo'né Onorúgame. Alarigá anile napurigá ramué tabilé guwana rujsúpua, ramueka 'yamíguru alué 'we semátiri 'nátili napurigá 'la ganíliga ejperélawa Onorúgame 'yuga 'nátaga.

¹⁹ 'La mochínalisiká Onorúgame 'yuga, pecha ku guwana rujsúpuagó. Aminabi 'la o'wé e'náboliké napu Onorúgame ajtí. Tabilé e'yéniwa panápurimi napurigá bilé bulito tabilé chérigame. Alé wa'lú re'obachi, Esusi 'ma bajkile alé napuchami napu chujkule alué chiní alé napu ajtí Onorúgame. Alarigá 'sile ramué gu'íriga.

²⁰ Alué Esukristo ju alué wa'lula balé napu gu'írame ju ramué napurigá alué balé Melkísare

* **6:14** E'nesi Génesis 22:17.

anilime. Nabí alarigá nímala.

7

Jena ruwimela Esusi níligo napurigá alué balé Melkísare

¹ Ye rió Melkísare anilime wa'lula rey nile alé we'ká riógachi Salemi anilichi, Onorúgame 'yale nóchali napurigá balé nímala alué rió, Onorúgame re'pá ajtígame napu suwábaga nulame ju. Ye rioka simile Abraámi najtepamia napu'lige alué Abraámi 'ma kuka enágichi neyúrasa nejkoga alué uché jarela rey 'yuga 'lige sontálotiri. 'Lige alué Melkísare anilime balé 'we tánale Onorúgame napurigá Onorúgame wa'lú a'walí 'yámala alué Abraámi.

² 'Liko alué Abraámika 'yale alué Melkísare we'ká e'karúgame napu nejkoga mele alué Abraámi.* Melkísare aniáká pe aniname ju «'we 'la semáriga nulame ju alué wa'lula.» Alué wa'lula rey napu alé Salemi bejtégame nílige aniáká pe aniname ju «napusí nulá alué rió alé si 'we 'la ganíliga mochí ralámuli, tabilé chélagá.»

³ Tabilé machirú chieri níligo alué Melkísare o'nola, 'lige tabilé mochirú chieri nílga alué eyela, 'lige aminami tabilé machirú koche ochérigame níligo, nibilé machirú a'lige mukúligo tabilé mukúlegeré ma. Alué Melkísare nile napurigá Onorúgame Inolá, alueka senibí balé nímili nílekuru. Alarigá nile ye tétali.

⁴ Alué 'ya bejtégame rió Abraámi ebreo ra'íchame nile. 'Ya bajchako ta'chó ochérachi Abraámi tabilé

* **7:2** Abraámi makué peso mésaka, bilé peso 'yale Melkísare.

mochígame nile ralámuli ebreo ra'íchame. Alekeri 'we najtékame nile alué Abraámi, 'lige napu'lige Abraámi 'yale we'ká e'karúgame Melkísare, yeka pe aniname ju Melkísare abé wa'lula níligo me'tigá alué Abraámi.

⁵ Lige abiena abé wa'lula nile alué we'ká balé nuleme alué napu Lebí rijimala nílige. Alué Lebí pe Abraámi rijimala nile napu a'kinana bejtégame nile. Alué we'ká balé abiena narele pe tabé napu alué uché jaré ralámuli israelita nóchiga mélige. Alarigá nulele Moisesi alué ralámuli.

⁶ Ye Melkísare tabilé rijimala nile alué Lebí napurigá balé nímala, tabilé alarigá nóchale napurigá alué balé Lebí rijimala. 'Lige Abraámika abirigá pe u'tá 'yale alué métigame nejkoga, alueka 'wéchigo 'la machíligame wa'lula nílgame. 'Lige Melkísare 'sile Onorúgame tania napurigá a'walí 'yámala Abraámi. Abraámika tabilé tánale Onorúgame napurigá Onorúgame a'walí 'yámala Melkísare. Yeka anime ju alué Melkísare abé wa'lula níligo me'tigá alué Abraámi.

⁷ Alué napu taní napurigá Onorúgame 'yámala a'walí uché bilela, alueka abé wa'lula ju, 'lige uché bilela ka u'tabela ju. Suwábaga machiáguru ye.

⁸ Alué balé napu Lebí rijimala nílige 'la nóchale 'lige a'kinana suwile, nobi alué Onorúgame nila ra'íchalika tabiléchigo siné che anígó mukúligo alué Melkísare. 'Liko alué Melkísare pe tétali nile churigá seabamio bilé rió a'kinana we'ká bamí kachi napurigá senibí asimela.

⁹⁻¹⁰ Ye rió Lebí anilime we'ká bamí asale a'kinana alué Abraámi mukusá, Abraámi rijimala nile alué Lebí. Tabilé 'cho ochérale alué Lebí

napu'lige Abraámi 'yuga ra'íchale Melkísare 'yuga. Abraámika pe u'tá 'yale alué Melkísare, alueka 'yálime kárélekuru alué Lebí alué Melkísare, rekó ta'chó ochérachi kachi alué Lebí, napugiti alueka rijimala nímala alué Abraámi. Pe aniname ju Melkísare abé wa'lula níligo me'tigá alué Lebí.

11 Alué balé Lebí rijimala 'la a'walí nígame nísaká ralámuli gu'írilime napurigá alué ralámuli 'la sébali olame nímala, 'liko pecha uché bilé balé asimé ko napurigá Melkísare ralámuli gu'iria.

12 Najkisúká uché bilé se'winátiri balé 'liko uchéchigo bilé se'nú nulalí nuevo nerúlmalala.

13 Alué nuevo baleka tabilé Lebí rijimala nímili nile, alueka pe Jurá rijimala nímili nile.† Alué Jurá rijimala tabilé siné nóchale balé niraga alé u'tá re'obachi wi'chite newárigime napu «tabernákulo» anilime nile.

14 Alué Wa'lula Esukristo Jurá rijimala nile. Moisesi tabilé siné che anile balé nimio alué Jurá rijimala, alekeri 'la machirú nuevo ko suwábaga ye ra'íchali.

15 Alué napu 'sika eyénale alué Melkísare, Esusi abiénachigó alarigá nile, tase napurigá alué balé Lebí rijimala.

16 'Liko alué Esusi tabilé balé nile pe Lebí rijimala kóriá, pecha Lebí rijimala níligo, alueka balé nílekuru napugiti 'wéchigo a'wágame níligame, tabilé 'wesi umérale. 'Lige tabilé siné cha'sile.

17 Aka regá anime osáligé'é alué Rabí 'we 'ya:

† 7:13 Alué Jurá tase alué Jurá ju napu Esusi nejile. Alué Jurá 'we 'ya bejtégame nile.

Mueka balé ju senibí a'chigóriga napurigá
Melkísare.‡

18 Alué nulalí napu balé niga mochílige alué Lebí rijimala, alueka ta'mé wa'lú a'walí nígame nile.

19 Alué nulalí Moisesi nila tabilé 'me nejkúrale napurigá 'la sébali olame nímalá alué ralámuli. Onorúgame gu'írile alué ralámuli chéchigo siné se'wináriga Esusi júliga, abé 'la gu'írile napurigá 'la sébali olame ralámuli nímalá napurigá 'la Onorúgame 'yuga mochímala.

20 Napu'lige gatele alué 'nátali chebilé nuevo, suwábaga Onorúgame a'walílate gatele. Onorúgameka anile nabí e'negá asiméoríle 'lige repuka. Onorúgame 'we a'lá anele ralámuli 'we a'lá sébali olámioríle napurigá anílige kulí siné. Onorúgameka tabilé che anele napu'lige balé gayénichi alué Lebí rijimala.

21 Onorúgameka anile bo'né 'we 'la nochámili ko alué nuevo balé nochámili napu Esukristo anilime ju. Onorúgame anile:

Neka 'we 'la sébali olámoriéturu,
'liko abirigá sébali olámala ne.

Mué ne Inolá, mueka napurigá balé ju,
alarigá nejkuria asimela mué senibí.§

22 'We a'lá machiáguru ye etega alarigá 'síligo Esusi. 'Liko 'la machiáa ye 'nátali nuevo kulí ma'chínigame 'we a'lá ko me'tigá alué abé 'ya nerúgame.

23 Alué 'ya nerúgame 'nátali nerúgichi we'ká balé mochile jena, aba alarigá níмили nílekuru, napu'lige bilé mukusá uchéchigo bilé balé asíbame nile.

‡ 7:17 E'nesi Salmos 110:4. § 7:21 E'nesi Salmos 110:4.

24 Esúsika nabí bejtégame ju, alekeri tabilé uché bilé balé asíbalekuru. Alué bo'né nila nóchali balé neraga nochálime tajsiné suwíbame ju. Alué Esusi senibí bejtégame nímalá.

25 'Liko nabí asimela buyana alué resítiri alawégame ralámuli alé resítiri bowechi napu'lige táachi ralámuli. 'Liko Esukrístoka nabí tániguru Onorúgame napurigá ramué gu'írimala, napurigá 'la sébali ralámuli níwa ramué.

26 Yeti balé resí láleturu ramué. Alueka 'we 'la sébali olame ju. Tabilé chátiri nóchame ju, 'lige aminami tabilé chátiri 'nátame ju. Alueka nabí Onorúgame 'yuga ajtime ju.

27 Uché jaré baleka nabí rawé me'limeli nílekuru ajágame resí nokigá járame kóriká a'boi ralámuli, 'lige aminami uché jaré ralámuli. Esukrístoka tabilé alarigá nóchale. Alué bo'né mukúlekuru napugiti 'wéchigo resí nokigá járame níligame ralámuli. Alueka tajsiné mukumeli júkuru uchéchigo siné, Esukrístoka nibilé me'limeli júkuru bilé ajágame.

28 Alué 'ya mochígame baleka napu Moisesi ajtílige pe iligá ralámuli nílekuru pe napuyépiri neraga 'we resítiri, tabilé wa'lú a'walí nígame, 'lige nujubá anile Onorúgame bo'né ajchámoríle bo'né Inolá napurigá wa'lula balé nímalá. Onorúgame 'we a'lá gu'írile napurigá 'la sébali olame nímalá, napurigá 'la gainámala senibí alué nóchali newá, alué napu 'we resí lalía ramué.

8

Jena ruwimela Esusi aníligo abé 'la sébali olamio alué 'ya nerúgame ra'íchali

¹ Alué napu ne ruinali, ye júkuru: Alué ye wa'lula balé napu jipe ajtí asíriga 'la balé ju, alueka nabí si ajtime júkuru Wa'lula Onorúgame 'yuga nulá wajtoná napu ajtí Onorúgame.

² Alueka tabilé alarigá ju napurigá jemi mochígame balé, aminami tabilé ralámuli newalila re'obachi nóchame ju, alueka Onorúgame 'yuga nóchame ju nabí 'pa rewagachi.

³ Jena wijchimoba mochígame balé we'ká e'karúgame kógile Onorúgame. Esúsika tabilé we'ká e'karúgame kógile Onorúgame, iligá pe bo'nepi mukule Onorúgame kógimia.

⁴ Jipe jemi einásaká alué Esukristo, pecha nochámikó alué nóchali napu nóchame ju alué balé jena jipe. 'Ma we'ká balé ju napu kógime ju bilé ajágame mukúgame bi'weme kórigá chátiri 'nátali napurigá nulame ju alué nulalí Moisesi nila.

⁵ Alué u'tá re'obá wi'chite newárigime napu tabernákulo anilime nile napu nóchame nile alué balé, alueka pe tétali ju churikaréko alé 'pa rewagachi napu Onorúgame ajtí. Alekeri napu'lige Moisesi re'obá newale wi'chite, Onorúgame anele: «'La 'we a'lá 'nátiga newawa alué nóchali re'obá newá, 'la alarigá newawa napurigá ne mué benírigé napu'lige napuíka mochírigé alé wa'lú rabó.»

⁶ Alué Esusi nochálila ka asíriga a'lala ju me'tigá alué balé nochálila jena wijchimoba mochígame. 'Lige alué ra'íchali napu Esusi gatélige abé 'la ju me'tigá Moisesi gatélala. Onorúgameka anile Esusi abé 'la semáriga gu'írimio ralámuli.

⁷ Tabilé rokárélasaká alué ra'íchali gatélime Moisesi nila, 'liko 'we 'la sébali nítékuru napu nokame

ju balé.

⁸ Onorúgameka anile tabilé sébali nílgará alué gatélime. Rekó ralámulika 'we semáriga noche alé re'obachi, Onorúgameka etele alué ralámuli tabilé 'la sébali olachi, alekeri Onorúgame anele ralámuli: Uché bilé ra'íchali gatémala ne suwábaga alué ralámuli Israeli ejperégame 'yuga 'lige Jurá ejperégame 'yuga.

⁹ Ye ra'íchali tabilé alarigá nímala napurigá 'ya napu'lige buyánilige ne alué ralámuli alé wa'lú gawí bo'ígichi Ejipto anilichi. Neka napurigá bilé rió sekachí cha'pigá enágame bo'né inolá, alarigá simíturu ne alué ralámuli israelita 'yuga. 'Lige alueka tabilé e'wáturu ne ra'íchali ruwichi, alekeri a'réturu ne.

¹⁰ Alué ra'íchali napu ne gatémolálige ralámuli israelita 'yuga alarigá nímala: Pachágana asimé ne a'pílipi ralámulichi 'lige gu'írimala ne oyérilichi napurigá ne nulá. 'Liko ne 'yuga mochímala alué ralámuli, 'lige alueka ne 'kúchila nímala 'lige pe ne'chí si na'támala.

¹¹ 'Liko alué ralámuli 'ma tabilé ruyémili ju uché jaré ralámuli chieri ko ne, suwábaga alué napu ekí narékame ju ne nila 'nátali 'la machimela ne'chí, tabilé chéré rekó e'wélala ke 'lige rekó pe nóchame ke.

¹² Neka 'la e'kámala ke cha nokogá járome. 'Ma e'kásaká,

'ma tabilé nélémala ne alué chátiri 'nátili alué
ralámuli nila,
neka 'ma 'la e'kágempá.

¹³ Napu'lige Onorúgame nuevo korichi ye ra'íchali,
pe ruwime ju alué 'ya nerúgame ra'íchali 'ma
o'chérame ko. Alué 'ya nerúgame ka 'ma 'la sébali
oláguru napurigá Onorúgame najkí.

9

*Jena ruwimela alué re'obá wi'chite newárigime
pe tétali níligo churigá 'la sebawa ramué napu
Onorúgame ajtí*

¹ Ruimé ne churigá nílga alué Moisesi nila
ra'íchali gatélime. Ye ra'íchali ka ruyame nile
churigá nílga alué re'obá wi'chite newárigime
napu newale alué ralámuli 'lige churigá tániwa
e'kali Onorúgame alé re'obachi.

² Alué re'obaka 'yérigame koriá pe bilé chiní chu-
jkúgame nile alé yochi, 'lige abé pachaka uchéchigo
bilé chiní chujkúgame nile napurigá okaná nímala
alé pachá. 'Lige pe u'kabi tábiri nerúgame nile
alé pachami, alé yochi na'pachá alémika bilé kan-
telabro anilime ilile. 'Lige bilé mesa ilile baní
mochíala, alué banika Onorúgame kógilime nile.
Alé nóchale alué we'ká balé.

³ Alé abé 'na pacháká abé najtékame nile, aléká
Onorúgame nawame nile.

⁴ 'Lige aléká bilé mesa ilile 'órote newárigime
napu o'kuí molélachi nile. 'Lige aminami
bo'ile bilé gajoni 'oro ujchérigame. Napu'lige
Onorúgame 'yale nulalí, nulele napurigá newámala
ye gajoni. 'Lige alé pachágana bilé sikolí ilile
'órote newárigime, 'lige alué sikolí pe u'tá go'ame

ajchágame nile Onorúgame nejílala napu'lige e'yénilige alué ralámuli israelita alé 'mi wakígachi tabilé 'wesi riógachi. (Maná anilime nile alué go'ame.) 'Lige abiena bo'ile bilé gujsí resola Aroni nila, alué Aroni napu Moisesi ba'chila nile. Napu'lige alué Aroni ye resola o'ká ilígichi, Onorúgameka 'nátale napurigá ye resola yati 'yámala. Alué gujsika pe wakígame nile sineko, abirigáchigo 'la yáleko. (Yeka pe tétali nile Onorúgameka alué Aroni wanápale napurigá balé neraga nímala.) Abiena mochile oká rejte i'chibérigime i'pichí nerúgame napu Onorúgame osálige nulalí.

⁵ 'Lige oká napuyeri santo ánjeli chojkóbisiga mochile alé amoba gajónichi, alué napu Kerubini anilime nile. 'Lige alué gajónika 'ma na'pólile alué santo ánjeli a'nalate. Alueka pe ruwime nile alé ajtigó Onorúgame. Alé nabí bamigá ba'chímame nile elá alué wa'lula balé napurigá Onorúgame e'kámala ralámuli. Jípeko 'ma tabilé we'ká ra'ichámala ne churigá ka alué re'obá wi'chite newárigime.

⁶ Napu'lige kulí siné newáleru ye re'obá, baleka nabí rawé mo'ime nile alé pachá nochamia, alé napu tabilé asale Onorúgame.

⁷ 'Lige alé abé na'pachá napu asale Onorúgame, aleka pe bilé wa'lula balecho bajkime nile. 'Lige bilé bamí pe si'nepi bajkime nile alué balé. Napu'lige alé bajkiá, elá o'tome nile bilé ajágame elalá, Onorúgame kógimia. Alueka elá kógile napurigá 'la e'kámala Onorúgame alué wa'lula balé resítiri sulégame bi'wináliga. 'Lige abiénachigó

kógile elá Onorúgame alué we'ká ralámuli bi'wigá napu'lige alué ralámuli tabilé machile cha nokáligo a'boi.*

⁸ Lige alarigá alué Onorúgame Alawala ruwime nile tabilé 'cho 'la néléligo churigá 'la sebawa napu ajtí Onorúgame. (Moisesi nulalila gite, tabilé sébale ralámuli napu Onorúgame ajtile. Napu'lige bijí ilígichi alué re'obá wi'chite newárigime, ralámuli tabilé mo'ime nile alé pachami napu asale Onorúgame napu'lige Esusi sebasa 'lige gatele.)

⁹ Yeka pe bilé tétali nile rekó go'ame kógilie Onorúgame, tabilé bi'weme nile alué chátiri 'nátili.

¹⁰ Alué 'yasi nerúgame ra'íchalika, alueka pe go'ame ra'íchame nile 'lige alué bajlíme 'yúriga 'lige alué rewarálime ba'wichí bochígimi bokuíka. Tabiléchigo bi'ime níliko bo'né alawala rekó go'ame kógilie Onorúgame rekó ba'wichí bokuíka rewarage. 'We najtékame nile napusí sébale alué nuevo 'nátili. Alué nuevo 'nátilika, alueka ra'íchame nile churigá bi'wétiká alawala, 'lige aminami churigá 'la na'tátiká alué 'we a'lá 'nátili napurigá a'rewa alué chátiri 'nátili.

¹¹ 'Ma sébakuru alué Kristo, jípeko wa'lula balé júkuru semáriga nejkúrime. Alueka tabilé bajkimeli nile alé re'obachi alué re'obá ralámuli newálila. Alueka bajkílekuru ramuechi. Napu simile alué, tabilé jena wijchimoba ju napu ajtí Onorúgame. Alé napu bajkile abé najtékame ju, me'tigá alué re'obá wi'chite newárigime.

¹² Alueka pecha me'áleko chibá nibilé besero

* **9:7** Alué go'ame napu kogi Onorúgame tabilé nile napurigá go'mela Onorúgame, Onorúgameka tabilé go'yame ju. Pe bi'weme nile chátiri 'nátili.

'pa Onorúgame ajtígichi sebamia. Alueka bo'né mukúlekuru ralámuli gu'íriga. 'Lige jípeko tajsiné mukumeli júkuru. Jipe ralámuli 'la bijchígisaká napurigá 'sílige alué Kristo, 'liko alué ralámuli 'ma a'rémili júkuru Remónisi na'tálila. Tabilé siné Remónisi 'kúchila nímala uchéchigo siné.

¹³ Alué 'ya nerúgame 'nátili bilé rió bilé tábiriti chébasá bilé ajágame mukúgame o bilé ralámuli mukúgametiri, alueka pe asíriga tabilé 'la nile, 'we resítiri alawégame nílile, 'lige tabilé elíriu re'obachi bajkichi. Napu'lige bilé balé bachímase elá uchéchigo siné a'lige kulí bajkime nile alué rió. Alué baleka roló elalá bachímame nile 'lige abiénachigó chibá elalate bachímame nile, 'lige aminami besero e'kósirigame najpisólate, alueka ba'wite ba'rárigame nile, 'lige† abiena bachímame nile. Yeka pe bi'wélime nile napurigá a'lá mo'imela alé pachá re'obachi. Tabilé nile napurigá 'la bi'wewa 'nátili.

¹⁴ 'La nejkúrime nísaká alué ajágame me'liá, jípeko abéchigo 'la nejkúrimala alué Kristo mukúligame gulusichi chujkugá. ¡Bo'nepi 'yale Onorúgame bi'wéniliga ramué na'tálila resítiri 'nátili napurigá ta cha'píboa resítiri bowé, napurigá oyérawa alué 'la bijchiá Onorúgame! Alué Onorúgame Alawala, alué napu tasiné mukume ju, alueka gu'íriale alué Kristo napurigá bi'wémala ramué alawala.

¹⁵ Alué Kristo ju gateme napurigá Onorúgame gu'írimala alué ralámuli napu bo'né wanápale napurigá 'pa rewagachi mochímala senibí napurigá anílige 'ya bo'né Onorúgame. Napu'lige mukule alué 'pa rewigáchika nawágame, 'we 'la gatesa

† 9:13 E'nesi Números 19:9.

a'rele napurigá alué ralámuli 'la buyásimala alé chátiri bowechi cha nokáligame napu'lige biji nerúgichi alué 'ya nerúgame ra'íchali napu Moisesi a'réligé.

16 Ralámulika suwimeli júkuru napurigá narémala alué 'kúchila alué tábiri napu a'rele alué mukúgame. Napu'lige ramué suwisá alué ramué 'kúchila nachuámili ju ramué nila e'karúgame. Ramueka bajchá suwiboli júkuru.

17 Alué apeli newárigime napu ruwime ju tachiri nachuwámili ju alué 'kúchila tabilé najtékame ju tabilé 'cho mukuchi alué o'nola 'lige eyela napu jsíligé newá, 'ma mukusá ko 'liko 'la najtékame ju alué apeli newárigime.

18 Pe a'chigóriga ju ye napu'lige kulí siné me'líligé ajágame Onorúgame 'yamia.

19 Napu'lige Moisesi 'ma ruisá chieti nílga alué nulalí napu Onorúgame nejíligé, jaré rojá sawala 'wile isopi anilime rewégame nile alué rojá, 'lige pe u'tá bo'siki 'yúriga, 'lige sejtákame nile alué bo'siki, 'lige besero elalá ujchele 'lige chibá elalátiri ba'wí na'loga, 'lige alé napu osirúgime nílge alué nulalí 'lige ralámuli abiena bachímale.

20 'Lige anile la'sika: «Ye elaka pe ruyame ju Onorúgame gatéligo bilé ra'íchali nuevo ralámuli 'yuga, 'lige 'émika e'wímili júkuru.»

21 'Lige bachímale alé re'obá wi'chite newárigime 'lige aminami suwábaga e'karúgame napu ekí nerúligé alé pachá.

22 Napurigá gateme nílge alué Moisesi suwábaga ralámuli chibi nokágame elate bachímalime nile napurigá 'la ku bi'wimela. Tabilé me'lisáká

bilé ajágame 'liko alué ralámuli pecha buyásimili nílekó alé resítirichi bowechi. Amulí suwábaga bi'wimeli nile elate. (Alarigá nile ye rejcholi 'we 'ya nerúgame, yeka pe tétali nile alué Esukristo mukumeli níligo napurigá ralámuli 'ma tabilé resítiri sulégame nímala.)

²³ Alué ajágame ka me'liame nile re'obá bi'wéniliga 'lige napu ekí nerule alé pachá re'obachi. Alueka pe tétali nile churigá ko alé 'pa rewagachi. Napurigá bi'wígame alawégame gainámala ralámuli napurigá 'pa rewagachi mo'inámala, alekeri me'liboli nile alué Kristo. Alué Wa'lula Esukristo mukusáká abé rajpé 'la nile me'tigá alué bilé ajágame me'liá.

²⁴ Kristo pecha bajkile ko ralámuli newalila re'obachi ralámuli gu'írimia, alueka si'né simílekuru napu ajtí Onorúgame pe ramué gu'iriniliga. Alué re'obaka pe tétali nile.

²⁵ Krístoka pecha bajkime níliko alé rewagachi nabí bamí Onorúgame tánimia napurigá Onorúgame bi'wémala ralámuli alawala, napurigá 'sime nílige alué wa'lula balé napu'lige bajkime nílige alé re'obachi abé na'pachá uché bilena elá 'yamia Onorúgame napu tabilé bo'né elalá nile, alé napu abé najtékame nílige napugiti Onorúgameka alé asame níligame.

²⁶ Esukrístoka pecha me'áleko bilé ajágame Onorúgame go'ame kógimia iligá bo'né 'lina mukúlekuru. Alueka tabilé nabí bamí mukumeli nile napu'lige Onorúgame gawí newale 'lige jipe si, alueka pe si'nepi mukúlekuru ralámuli alawala bi'wega napurigá tabilé e'yénamala chátiri bowechi alué ralámuli. Pe si'nepi mukúlekuru

alué Esukrístoka, alekeri 'ma sébali nile napurigá ralámuli tasiné rawé resítiri alawégame nímala.

²⁷ Bilé ralámulika pe si'nepi mukume júkuru, 'lige a'kinana Onorúgame 'ma gastigárimala, ta bi'wígame alawégame nísaká alué ralámuli.

²⁸ Esukrístochigó pe si'nepi me'líliku ralámuli a'kabámana jáwaga. Alueka ku nawámili júkuru jena wijchimoba nobi tabiléchigo alawá bi'wémili júkó, pe iligá nawámili ju ralámuli o'tomea 'pa rewagachi, alué ralámuli napu 'we buwea mochi.

10

Jena ruwimela Esusi mukúligo si'nepi ramué alawala bi'wigá

¹ Alué Moisesi nulalílaka pe tétali nile churigáriga nimio a'kinana rawé. Alué nulalika tabilé nígame nile a'walí napurigá ralámuli gu'írimala napurigá alué ralámuli 'la oyéramala, alueka pe iligá tétali nile. Alueka pecha nejkúrimili júkó napurigá ralámuli 'la sébali olámala, rekó alué wa'lula balé me'ae alué ajágame Onorúgame kógimia nabí bamí.

² Bilé ajágame me'liáká 'la bi'weme nísaká alawala 'liko, ¿chonigá we'sá me'liábiché ajágame Onorúgame kógimia? Ralámulika asíriga me'ame júkuru ajágame, abirigáchigo tabilé a'kabámana mochime júkó, pecha 'la nóchame kame noká. Pecha bi'wílekó sulachí. Tabilé bi'wígame gayénale a'boi na'talia.

³ Alué ajágame me'liáká nabí bamí pe na'tálime nile napurigá 'la machiboa 'we cha nokame ko ralámuli.

⁴ Chibá me'liáká 'lige rolótiri tabilé bi'imela resítiri 'nátali napu ralámuli 'nata mochi.

⁵ Alekeri napu'lige Kristo jena wijchimoba ajtígichi, anele Onorúgame:

Mueka tabilé najkiéturu napurigá go'ame kógiwa ralámulite.

Mueka ne'chí júlale jeka wijchimoba napuyeri ralámuli neraga

napurigá jena me'liboa ne

napurigá kógime nímalala ne bo'nepi.

⁶ Mueka tabilé najkí

napurigá ralámuli kónimala alué ajágame e'kósirigame,

nibilé alué go'ame najkíguru mué alué ralámuli nejílala.

Alué ralámuli mayele go'ame kógisa 'la ku bi'rá mayele.

⁷ Alekeri ne aniéturu: «Mué Onorúgame, jena ajtíkuru ne

napurigá me'liboa ne

napurigá bi'wémala chátiri 'nátili.

Neka nawáturu 'we a'lá sébali olamia

napurigá najkí mué.

Asíriga 'ya osirúgime nile alarigá ikimeli níligo ne.

Mué Onorúgame, neka nawákuru 'la sébali olamia

napurigá mué najkí.»

⁸ 'We a'lá na'táwabala choníliga Esukristo napu'lige ra'íchale, anile: «Mué Onorúgame tabilé galeme

júkuru mué napurigá 'yawa go'ame ajágame sa'pala nibilé uché bilé go'ámetiri. Nibilé ganíliga

ajtime ju mué napu'lige alué ajágame e'kósilichi mué 'yamia, 'lige aminami tabilé ganílime ju mué

napurigá go'ame kógiwa napurigá tabilé resítiri sulégame niwa. Tabilé ganíliga ajtime ju mué

ye go'ame etea. Alué nulalí alarigá anime nile

ralámuli go'ame nejmio, nobi muesa tabiléchigo nareme júkó.»

⁹ 'Lige Esukrístoka amináchigo anile: «Jena nawákuru ne 'la sébali olamia napurigá mué najkí.» Yeka aniname ju alué Esusi nulalila abé najtékame ko me'tagá alué Moisesi nulalila.

¹⁰ Alué Esusi 'sile napurigá najkile Onorúgame, alekeri ramueka 'la nírukuru bilé a'walí napurigá 'la sébali olawa napurigá nulá Onorúgame. Esusi siné mukule 'lige 'ma tabilé siné uché mukumela.

¹¹ Baleka nabí rawé mochime júkuru re'obachi nocha, 'lige aminami nabí rawé 'yame júkuru go'ame Onorúgame, pe aba alué go'ame 'yame ju. Ye go'ámeka pecha nejkúrame júkó ralámuli 'yuga napurigá 'la bi'wémela alawá.

¹² Esukrístoka pe bo'né sa'pala nejílekuru napurigá tabilé resiti sulégame níkala ralámuli, 'lige alé ajtí jipe Onorúgame 'yuga wajtoná napu ajtí Onorúgame.

¹³ Jípeko pe buigá ajtí Esukristo alué saíla napu chojkóbiga ajuí 'ma umérisiga alué Esukrístote.

¹⁴ Esusi pe si'nepi mukule napurigá 'la sébali olame níkala alué ralámuli napu Onorúgame wanápale.

¹⁵ Alué Onorúgame Alawala gu'írole alué rió Jeremíasi anilime napu ruwime nílige napu Onorúgame anele 'we 'ya. Regá anile:

¹⁶ Ralámuli tabilé sébali olale alué 'ya nerúgame ra'íchali napu Moisesi benírilige. Alekeri uché bilé ra'íchali benírimoríle Onorúgame. Ralámuli asírige 'la námala napu najkí Onorúgame, alué bo'né alawala 'yámala alué ralámuli

napurigá 'la na'támala.

¹⁷ 'Liko anile:

'Ma tabilé na'támala ne napu chibi nokáliga,
'ma e'kárigime kame.

¹⁸ Onorúgame 'la e'kásaká alué ralámuli cha nokogá járome, 'liko 'ma tabilé siné uché me'limela bilé ajágame Onorúgame kógimia bi'wináliga, 'ma pecha rokáréko alueka, 'ma mukúligame bo'né Esukristo.

*Jena ruwimela napurigá abé 'la 'nátaga nokísiwa
Onorúgame 'yuga*

¹⁹ 'Emi ralámuli Onorúgame 'kúchila napurigá ne, 'ma 'la bi'wígame niru ramué, alekeri tabilé majaga nawiwa Onorúgame. Esukrísto mukúlekuru nejkúriga napurigá tabilé majaga nawiwa Onorúgame.

²⁰ Alué u'tá re'obá wi'chite newárigime pe tétali nile churigá 'la sebawa napu ajtí Onorúgame. Alué wa'lula balé alemi simírole napu chiní chujkule sebamia napu ajtile Onorúgame. Esusi napurigá alué wa'lú chiní alarigá ju. Napu'lige mukule, pe napurigá alué chiní i'púrigame alarigá ju.

²¹ Esukristo ju wa'lula balé ramué nuleme 'lige napu repume ju Onorúgame 'kúchila.

²² Onorúgameka 'ma bi'wélikuru ramué alawala 'lige 'nátilitiri, alekeri 'la gainawa alué 'yuga ra'icha, 'ma tabilé majaga e'yénawa 'nátaga ramué tabilé a'lá sébali oláligo Onorúgame 'yuga. O'wemi jawa napu Onorúgame ajtí, tabilé majaga 'nátaga Onorúgame gastigárimio ramué.

²³ Onorúgame 'we a'lá aníligame napurigá 'la sebawa napu ajtí bo'né. Onorúgameka 'la sébali olame júkuru napurigá anílige. Alekeri

'la oyéritékuru ye 'nátili, tabilé a'rélime júkuru ye 'nátili.

²⁴ 'La 'we a'lá na'tálime júkuru churigá 'la oiláriwa alué uché jaré ralámuli napurigá 'la sébali olámala 'lige napurigá 'la niraga etémala uché jaré ralámuli 'lige 'la gu'íriga 'la na'temaka.

²⁵ 'La o'maka napuíka ra'ichawa napurigá beniboa. Jaré ralámuli 'ma tabilé napuíme ju Onorúgame nila ra'íchali benimea. Asírige enátiri raweli sebámala, alekeri we'kaka napuíkime júkuru napurigá oyériwa Onorúgame nila ra'íchali.

²⁶ 'La machirúguru Esukristo mukúligo ramué alawala bi'wigá, nobi aminabi chibi noká mochísiga ka 'la machigá tabilé 'la ko, 'liko pecha si'né bi'wígame alawégame níwagó.

²⁷ Alarigá nokíساسaká 'emi, 'we majaga e'yénawa 'la machigá Onorúgame nulámala napurigá 'emi e'kósiwa na'ichí. Alarigá suwibámala alué Onorúgame saíla.

²⁸ Bilé rió tabilé e'wásaká alué nulalí Moisesi nulalila, 'lige oká bakiá ralámuli etesa tabilé e'wálige, 'liko alué rió 'ma me'liame nile, tabilé 'wesi na'temame nile alué rió.

²⁹ Alarigá 'sísaká bilé rió, tabilé a'lá e'wásaká bilé nulalí Moisesi nulalila, abéchigo enáriga níkala bilé rió sairúgame neraga gainásaká Onorúgame Inolá 'yuga, alué napu Esukristo anilime ju. Bilé rió alué napu sairúgame neraga ajtí Onorúgame Inolá 'yuga anime ju: «Tabilé 'la ju rekó mukugé Esusi.»

Ye rioka pe najsabua ajtíkuru napu Onorúgame gatélige alué rió gu'íriga. Alueka pe gawélilekuru Onorúgame Alawala napu Onorúgame júlalige napurigá gu'írimala alué rió.

30 'We a'lá machirúguru alarigá ko Onorúgame alué napu anile: «Neka 'la ikiárékuru gastigaria alué ralámuli i'níliga járome. Rekó bilé rió Onorúgame ranala ke, abirigáchigo gastigárimalagó ta sébali olásaká ne'chí 'yuga.»

31 Onorúgameka ajagá ajtí, alué tabilé 'la 'nátame ralámuli 'we majáati kárékuru alué gastigo napu nejímili ju Onorúgame. Onorúgame ju napurigá bilé na'í napu e'kósime ju repuga.

32 'We a'lá 'nátale napu'lige 'emi kulí sinemi oyérilige Esukristo. 'Émika asíriga resí nílilekuru, abirigáchigo 'la anáchalekó 'emi.

33 I'sínimi alué cha nokame ralámuli tabilé 'la ra'íchale 'emi olagá, 'we chibi anele. 'Lige i'sínimi wejpisóliru 'emi. I'sínimi napu'lige uché jaré oyérame cha oliachi, 'émika tabilé majálekuru alé jaga alué Onorúgame oyérame 'yuga.

34 'Émika uché jaré Onorúgame oyérame gu'irilekuru, alué napu galírale mo'áriga mochílige. Napu'lige alué cha nokame ralámuli suwábaga tábiri nejpósisa 'emi nila, 'émika abisibi ganíliga mochílekuru. 'Emi 'we a'lá machile Onorúgame 'we a'lá semátiri raweli nejimio a'kinana rawé. Alué napu Onorúgame nejime ju tabilé siné suwime ju. Alekeri 'we ganíliga rejpile.

35 Alekeri pecha majálime júkó. 'Emi 'we 'la bijchígisiká Onorúgame 'we 'la nejkúrime ko, 'liko asíriga 'la semátiri raweli narémala 'emi.

36 'We 'la anachálime júkuru. 'La oyérilime júkuru alué a'lala 'nátili. Pecha oyérilime júkó uché bilé 'nátili tabilé a'lá. Napu'lige 'la sébali olásiká napu Onorúgame nulá, Onorúgameka abiena 'la nejímala

napu nejímorílige.

³⁷ 'Ma pe'wé nawámala Esukristo jena wijchimo-
moba, tabilé we'liko. Alarigá anile alué rió 'ya
bejtégame napu ruwime nílige napu Onorúgame
anele. Abiena regá anile:

Alué 'la sébali olásaká,

alué 'la bijchígisaká napu aní Onorúgame.

Alué rió napu 'la nirálime ju Onorúgamete,

alué rió ju napu a'lá oyérame ju Onorúgame nila
ra'íchali.

³⁸ Bilé rió oyérasa Onorúgame 'lige a'resa
Onorúgame oyeria,

Onorúgame tabilé ganíliga asimela alué rió 'yuga.

³⁹ Ramueka tabiléchigo guwana rujsúlime júkó,
ramueka tabilé gástico narépuli ju. Ramueka
'we bijchígime niru Onorúgame 'la nejkúrimio,
alekeri bilé rawé ramué alawala 'pa rewagachi
Onorúgame 'yuga mochímala.

11

*Jena ruwimela churigá níligo alué ralámuli napu
bijchígilige napurigá anéligo Onorúgame*

¹ 'La bijchígisiká napu aní Onorúgame, 'lige
'la sébali olásiká napu nulá Onorúgame, 'la
machirúguru Onorúgame 'la sébali olamio napu
anílige. Alarigá 'la machiboa bi'lepi Onorúgame
ajtigó, rekó tabilé etelie.

² Alué e'wélala 'ya mochígame regá 'nátale 'lige
Onorúgameka asíriga ganíliga etele alué e'wélala.

³ 'We 'la bijchígime niru ramué Onorúgame
newáligo gawí pe bo'né 'nátaga. Tabilé tábiri i'tele,
'lige yati neraga gayénale gawí.

⁴ Asíriga we'ká ralámuli Onorúgame oyérame mochílige napu'lige Esukristo tabilé 'cho nawachi jena wijchimoba, alueka 'we a'lá bijchígale Onorúgame a'lá sébali olamio napurigá anílige, 'lige nawámiorílige gatemia suwábaga 'nátali a'kinana rawé. Alué Arani 'lige Eba ranala napu Abeli anilime nílige, alarigá 'nátale, alekeri alué Abeli me'álige bilé ajágame Onorúgame kógimia. 'Lige alué Abeli bonila napu Kaíni anilime nile, abiena kógilige go'ame Onorúgame. Nobi Onorúgameka 'we a'lá semáriga etele napu 'yálige alué Abeli napugiti Abélíka 'la bijchígilime napu anílige Onorúgame nobi tabilé 'la etele napu 'yálige alué Kaíni. Kaínika tabilé bijchígime nílige napu anílige Onorúgame. Rekó Abélíka 'ma mukugé 'we 'ya we'ká bamí, alué ralámuli jipe mochígame abiena laniá napu 'sílige Abeli ta'chó mukiá.

⁵ Uché bilé rió 'we 'ya bejtégame napu Enoko anilime nílige, 'we a'lá nirame nile Onorúgame. 'Lige Onorúgameka 'ma o'tole alué rió ajágame wamí 'pa rewagachi, alué rioka tajsiné mukule. 'Lige ralámulíka 'we 'yáale nobi tabiléchigo rewáleko, 'máchigo o'tóligime Onorúgame 'pa rewagachi. Napu'lige Enoko bijí jena gawichí ajtígachi, Onorúgameka 'we galegá etele alué Enoko.

⁶ Onorúgameka tabilé ganíliga ajtime ju alué ralámuli 'yuga napu tabilé bijchígime ju napu anílige Onorúgame. Alué ralámuli napu 'la Onorúgame oyérinilime ju, alueka bijchígimili júkuru Onorúgame ajágame ko, 'lige alarigá bijchígíwa, Onorúgame 'la semati raweli 'yámili ju alué napu 'we a'lá bijchígime ju alué ko wa'lula.

7 Uché bilé rió 'we 'ya bejtégamechigó 'we 'la bijchígale Onorúgame ajágame ko 'lige 'we 'la sébali olame ko napurigá anílige Onorúgame, alué rioka Noé anilime nile. Onorúgameka 'we a'lá anele 'we enátiri tábiri simírimio, 'lige abiena ruyeke o'pólimio ba'wite bochígimi ye gawí. 'Lige alué Noeka asírige 'la nirame nile Onorúgame, alekeri Noé bilé barko newale napurigá tabilé suwimela alué bo'né upila 'lige bo'né u'kúchila, 'lige bo'né mo'lílala. 'Lige uché jaré ralámulika 'ma suwile. Alekeri 'la machiáguru alué ralámuli tabilé bijchígime níligo napu anele Onorúgame. Alué Noeka asírige 'la bijchígale napurigá anélige Onorúgame, alekeri 'we semátiri raweli narele. Ramueka abiénachigó 'la narépili júkuru 'la e'wésiga napu aní Onorúgame.

8 Uché bilé rió napu 'we a'lá bijchígale Onorúgame ajágame ko, 'lige 'we 'la sébali olame ko napurigá anílige, alué rioka Abraámi anilime nile. Onorúgameka bayérole 'mi mejká napu nílige alé 'mi Kanani anilichi. 'We we'lé nile, we'ká riógachi. Abraámika simile 'yáamia rekó tabilé 'la machime ke koche simea. Onorúgame 'yámoríle alué wa'lú we'é alué rió, napurigá alué rió 'la bo'né niga asimela.

9 'Liko napu'lige sebasa alé we'é bo'ígichi, we'ká bamí asale nobi tabiléchigo siné bo'né gawila nílekó. Pe iligá ichúrimi oyame nile 'lige napu bejtébaga ajtime nile, aleka gemate newárigime galégame nile, pe jami eyéname nile alué rió. Onorúgame abiena anele alué Abraámi inolá napu Isaki anilime nílige, abiénachigó narémili nile alué gawí. A'chigórige anele Isaki inolá napu Akobo anilime nile.

10 Abraámi alarigá bejtégame nile, 'láchigo machíligame Onorúgame 'we a'lá semáriga 'yamio nujubá rawé. Abiénachigó 'la machile Onorúgame 'yamio 'we semáriga 'pa rewagachi napu Onorúgame 'we a'lá semáriga gatega ajtí. Alekeri tabilé chélagá eyénale panápurimi.

11 Abiena alué Abraámi 'we bijchígale napu'lige Onorúgame anele bilé ranégame nimio alué bo'né upila Sara. Okánika 'ma 'we o'chéráme nile, 'lige alué Sara tabilé siné ranégame nile 'yako, abirigáchigo 'la nirame nílekó napurigá anele Onorúgame.

12 Ta chéréko rekó 'we o'chéráme ke alué Abraámi, abirigáchigo 'la inógame nílekó. 'Lige alué Abraámi inolaka we'ká 'kúchigame nile. 'Lige alué inolá 'kúchila abéchigo, we'ká 'kúchigame nile napurigá we'ká so'pilí, 'lige napurigá saté gomichi nerúgame, napu tabilé gainárimé ju tetia.

13 Napu'lige suwile suwábaga ye ralámuli 'ya mochígame, ta'chó narékame nile napu anílige Onorúgame 'ya. 'Lige 'we a'lá machile 'we a'lá semati raweli naremio napu'lige suwisá a'kinana. Alekeri 'we ganíliga mochile buigá jena wijchimo-ba ta'chó suwiyá. Aniá mochile: «Ramueka pe sígame niru, pe simárimé niru jena gawichí.»

14 Ralámuli alarigá ra'íchame ka pe 'yéigiga anime ju bilena napu abé a'lá ju bejteralia.

15 Tabilé gawí olagá aní napu 'ya nígame nílige. Gawí olagá anisáká napu 'ya nígame nílige, 'liko ku simátéligipaché a'boi gawílachi.

16 Nobi tabiléchigo gawí olagá aníleko, pe 'pa rewagachi mochílime olagá anile Onorúgame 'yuga, 'we 'la karao 'pa rewagachi. Alekeri

Onorúgame tabilé chijúnale napu'lige alué ralámuli Onorúgame oyérame korichi. Onorúgameka 'we najkí napurigá alué ralámuli Onorúgame 'yuga mochímala. Onorúgameka 'we a'lá newale bilena napu mochímili ju alué ralámuli.

¹⁷ Napu'lige Onorúgame nulele Abraámi me'línliga bo'né inolá Isaki anilime napurigá Onorúgame kógimia, alarigá 'sime olálige Abraámi rekó pe aluecho kachi bo'né inolá.

¹⁸ Onorúgameka anélige alué Abraámi alué bo'né inolá Isaki we'ká 'kúchigame nímili níligo, 'lige alué Isaki 'kúchila abiena we'ká 'kúchigame nímili níligo.

¹⁹ 'Lige Abraámi 'we 'la machile Onorúgame 'we 'la sébali olame ko napurigá anílige. 'Lige Onorúgame nulele alué Abraámi napurigá bo'né inolá me'limela, napurigá bilé bo'á alarigá me'liboli nile alué Isaki Onorúgame kógimia. 'Lige Abraámi 'we 'la 'nátale alué Isaki me'lisúká, uchéchigo siné 'yamio alawá napurigá ajagá asimela uchéchigo siné. Alekeri Abraámi 'we 'la e'wámili nile napurigá nulele Onorúgame, me'limeli nílekuru, 'lige Onorúgameka anele, «Tabilé me'liboa mué inolá Isaki», anele Onorúgame, iligá bilé bo'á 'yale napurigá me'limela. Yeka pe tétali neraga nile a'kinana bo'né Onorúgame Inolá me'liboli níligo ramué gu'íriga, 'lige ku 'yamio alawá napurigá ajagá asimela. 'Lige alarigá 'sile.

²⁰ A'kinana napu'lige alué Isaki 'ma o'chéráme ka, abiena 'we 'la bijchígime nile Onorúgame 'we a'lá sébali olamio napurigá anílige. Alué bo'neka tabilé etele napu Onorúgame newámili nílige. Alueka tánale Onorúgame napurigá gu'írimala

Onorúgame alué Isaki inolá okáraga napu Akobo anilime nile bilé 'lige bilé Esaú anilime nile.

21 'Liko alué Akobo a'chigóriga 'sile napu'lige amulí mukiá, Onorúgame tánale napurigá gu'írimala alué ochila alué Akobo inolá 'kúchila napu José anilime nile, napurigá 'la oyéramala ye 'nátili 'we 'la sébali olamio napu aní Onorúgame. Napu'lige ye tania ilígichi, bilé gujsí resólaga chujkule rojppóchiga Onorúgame tania ilígichi. «Onorúgame asíriga 'la ju», anile.

22 José abiena 'we 'la bijchígame nile Onorúgame 'la sébali olame ko napurigá aní. Napu'lige amulí mukiá alué José, anile a'kinana Onorúgame buinamio alué ralámuli israelita alé Ejipto mochígichi, 'lige anile: «Napu'lige 'ma simiba jena mochiga, 'ma o'ká simáwaká ne o'chilá», anile alué José.»

23 Asíriga a'kinana we'ká bamí kachi alué Moisesi o'nola 'lige eyela nasole alué Moisesi bakiá mechá napu'lige pe kulí ochérisa. Alué wa'lula Ejipto ajtígame nulale napurigá me'liboa suwábaga u'kuchí rió alué napu ekí israelita nile, 'lige alué Moisesi o'nola 'lige alué eyela tabilé majale. Alueka regá 'nátales: «'We semátiri ju ye u'tátiri, siné kachi abe bilé rawé wa'lú ochérisa ye towí wa'lú nejkúrimeréko.»

24 Alué wa'lula Ejipto ajtígame malala rewale alué Moisesi 'lige bujkurule. Napu'lige alué Moisesi wa'lú ochérasa, tabilé narénilile alué napu nachuámili nile alué mukí ranala kóriká. Alueka Onorúgame ma'chí buinamia mayele alué ralámuli israelita alé Ejipto mochígichi.

25 Alué ralámuli ejipsio 'we resí olale alué

ralámuli Onorúgame oyérame, alué israelita, 'lige alué Moisesi 'nátele 'we a'lá ko napurigá resi nílámala bo'né alué uché jaré ralámuli israelita 'yuga. Alueka tabilé asinálile alué ralámuli ejiptio 'yuga napu tabilé gurule go'ame, 'we resítiri nile alué ralámuli. Bo'neka 'la machíligame tabilé we'lisi ganíliga mochímili níligo alué ralámuli ejiptio.

²⁶ Alueka narénilia asale napu Onorúgame 'yámorílige alué ralámuli israelita. Moisesi a'lá machile Onorúgame julamio bilé rió napu ku buinamio alé tabilé 'la bowechi napu Kristo anilime nile. Alekeri Moisesi tabilé asinálile alé Ejíptochi rekó we'ká 'yáwili nílige enomí alé asisáká.

²⁷ Tabilé majale alué wa'lula rey alé Ejipto nulate rekó ayoge napu'lige 'másale alé Ejíptochi. A'lá machile alué Moisesi Onorúgame alé eyénaligo gu'iriga, nobi tabiléchigo etélekó.

²⁸ Napu'lige Moisesi ku nawasa alé Ejipto abé a'kinana we'ká bamí, Onorúgame anile bo'né julámoríle me'limea alué bajchá ochérigame rió alé a'pílipi galichi, tabilé elá chujkúgame nísaká alé yochi. Alueka 'la bijchígale napu anile Onorúgame 'lige nulele alué ralámuli israelita napurigá ujchémala alué elá alé yochi napurigá tabilé me'liboa alué bajchá o'chérigame rió israelita.

²⁹ 'Liko alué ralámuli israelita júmasile alé Ejipto mochiga, 'liko Onorúgameka wanápale alué wa'lú ba'wí napu Ba'wí Sejtákame anilime ju napurigá 'la wakígachi simáromala alué ralámuli. Alueka 'we a'lá bijchígale napu anele Onorúgame, tabilé a'rémoríle napurigá suwimela. Napu'lige

alué we'ká ejipsio sontalo sébalechigó abalemi simáromia, 'ma e'yénachi nasípami, Onorúgame yati ku bochíbale alué ba'wí, 'lige suwábaga alué sontalo ejipsio 'ma si'lile.

³⁰ Abé a'kinana naosa makué bamí kachi alué ralámuli israelita we'sá nolérale alé suweke we'ká riógichi napu re'pá ilígame tegótigame nile napu Jerikó anilichi nile. 'We 'la bijchígale Onorúgame 'la gu'irimio napurigá neyúrimala alué sairúgame 'yuga napu alé pachá mochile, 'ma gichao rawé sébachi 'ma gajule alué tegoli, 'liko alué ralámuli israelita me'ale we'ká alué ralámuli amulí suwábaga.

³¹ Alé pachá asale bilé mukí napu Rajabi anilime nile napu we'ká rió 'yuga gojchime nile. Alueka tabilé me'líliru, alueka gu'íriligime alué oká rió israelita napu'lige alemi e'yénilige e'néniga. Alué mukika 'we 'la bijchígale Onorúgame 'la gu'iria asáligo alué ralámuli israelita, alekeri alué mukí 'la gu'irile alué oká rió.

³² Neka 'ma 'la ruwíturu napurigá 'emi 'we a'lá bijchígimala Onorúgameka 'la sébali oláame napu aní. Tabilé ikiru ne ruyá churigá nokáliga alué uché jaré ramué rijimala 'ya mochíggame, napu nile Gereoni, 'lige Baraki, 'lige Sansoni, 'lige Jeptesi, 'lige Rabí, 'lige Samueli, 'lige alué 'ya mochíggame napu ruwime nile napu anele Onorúgame.

³³ Alueka 'we a'lá bijchígile Onorúgame 'we a'lá sébali olamio napurigá anílige, 'lige alekeri 'we a'lá e'wele Onorúgame. Alekeri 'la neyúrale jaré alué ralámuli nakoga alué chejarela ralámuli e'wélala rey 'yuga 'lige alué we'ká sontálola 'yuga. 'Lige aminami jaré e'sélikame nile, 'we 'la 'nátale Onorúgame 'yuga. Jaré alué ralámuli 'la narele

napu Onorúgame nejímorílige. Jaré neyúsale napu'lige amulí me'liá mawiyate. Onorúgame na'ómale chu'ala alué mawiyá.

³⁴ Jaré tabilé rajale napu'lige alué ralámuli e'kósilichi wa'lú na'ichí. Jaré amulí me'líli ru machétate. Jaré tabilé nígame a'walí 'ma narele a'walí Onorúgame a'walila napurigá 'la neyúromala we'ká sairúgame 'yuga nakoa, 'lige 'ma mabule alué ralámuli.

³⁵ Abiena jaré umugí alué Onorúgame ra'ichálila bijchígime, alué umugí 'kúchila suisá, Onorúgameka uchéchigo siné 'yale alawá napurigá ku ajagá mochímala.

Jaré rekó 'la e'weme ke Onorúgame, 'we ejelile 'lige jaré 'ma suwile. Alué ralámuli tabilé a'lá, alueka anele alué ralámuli Onorúgame oyérame napu cha'piruga mochile: «'Emi chibi anésaká Onorúgame 'liko 'la su'panawa ramué 'emi.» Nobi alué ralámulika tabilé siné chibi anele Onorúgame. Alueka 'we a'lá machile Onorúgame 'we a'lá semátiri nejimio 'pa rewagachi a'kinana napu'lige suwisá. Alekeri tabilé guwana rujsule.

³⁶ 'Lige jaré Onorúgame oyérame 'we gawéliru 'lige wejpisóli ru, jaré 'ma buléliru karénate alé pachá galírale mo'asa.

³⁷ Jaré rej tete bajsibuga me'líli ru, 'lige jaré serúchote rejpunáleri 'lige jaré i'weli rejpigate ejchega me'líli ru. Pe ichúrimi e'yéname nile bo'á wi'chila o'páchiga 'lige chibá wi'chílatiri. Jaré ta'mé nígame nile go'ame. Asíruga we'ká e'karúgame resí ikile tabilé na'timáliru alué cha nokame ralámulite.

³⁸ Alué ralámuli tabilé nirame Onorúgame, alueka tabilé nira le Onorúgame oyérame ralámuli.

Anile alué cha nokame ralámuli: «Abé 'la júkó ye ralámuli suwisá», nobi Onorúgameka 'we 'la nirale alué bo'né oyérame. Alué Onorúgame oyérame ka pe panápuri mochime nílekuru tabilé ba'wégachi 'lige aminami tabilé 'wesi ralámuli ejperégichi. 'Lige resochemi ejperégame nile 'lige aminami re'lemi we'éralemi ejperégame nile.

³⁹ Alueka 'we 'la e'wale napurigá anílige Onorúgame, tabiléchigo naréleko jena wijchimoba napu anile Onorúgame.

⁴⁰ Ramué jipe jena ejperégame abé 'la námame niru napu nocha ajtí Onorúgame. Ramueka 'ma eteru churigá gu'íriligo Onorúgame ralámuli, pe bo'né Inolá jékana júlale napurigá gu'írimala. Alué ralámuli 'ya mochígame pe buigá mochile napurigá sebámala alué Onorúgame Inolá. Tabilé etele, 'ma suwíligame. Jípeko 'ma sébakuru, alekeri jípeko alué ralámuli 'lige ramué napuíka 'la gaináwaleké sébali olame ralámuli gayenia.

12

Jena ruwimela napurigá 'la anachawa napurigá Onorúgame 'kúchila niwa Onorúgame a'walila gite

¹ 'Liko we'ká ralámuli mochile napu 'ya 'we a'lá bijchígame nile napu anélige Onorúgame 'lige 'we a'lá e'wile Onorúgame. Alekeri 'la sébali olawa napurigá alué ralámuli 'ya mochígame. A'rewa alué chátiri 'nátili napu 'we nejkumeme ju napurigá 'la o'wé e'yénawa Onorúgame oyérisia, napurigá gatele Onorúgame 'we 'ya.

² A'rewa alué chátiri 'nátili 'lige 'we a'lá na'tawa churigá bejtéligo Esusi jena gawichí, alué

nílekuru napu ramué benírale churigá ejperélitiká Onorúgame 'yuga 'nátaga, alué júkuru nejkúrime napurigá ramué 'la sébali olame ralámuli niwa. 'La anáchame nile alué Esusi napu'lige gulusichi ujchagá me'liá. Bo'neka tabilé chijúnale rekó alé gulusichi ujchagá me'liá, 'láchigo machíligame a'kinana rawé nerúlimia bilé ganílili. Jípeko ajtikuru wajtoná napu ajtí Onorúgame.

³ 'We 'la semáriga na'táwaká churigá a'lá anáchame níliga Esusi napu'lige alué cha nokame ralámulite resí oliá. Alarigá 'nátaga 'we a'lá anachámala 'émichigó.

⁴ 'Émika ta'chó resí níliguru napurigá uché jaré ralámuli Onorúgame oyérame napu 'we resí níliga suwile.

⁵ 'Ma tabilé néléru alué rejcholi napu Onorúgame 'yálige alué Onorúgame oyérame. Napurigá bilé o'nó 'kúchila ruyeme ju, alarigá nile. Regá anile: 'Emi oyérame ne 'kúchila.

Tabilé resí aníá mochiwa napu'lige ne ruwichi, 'we a'lá na'tawa 'nalina.

Tabilé sewékime júkuru napu'lige ne gastigárichi.

⁶ Neka 'we 'la ruyéguru alué rió napu 'we galé ne, 'lige gastigari ne alué napu ne 'kúchila ju, napurigá bilé o'nó.

⁷ Alekeri 'la anachálime júkuru rekó 'we ená ke napurigá 'la sébali na'tawa Onorúgame 'yuga. Onorúgameka napurigá bilé bo'né inolá alarigá etiáguru 'emi. Bilé rió 'kúchigame 'we 'la ruyeme ju bo'né 'kúchila napurigá 'la benimela 'lige 'la sébali olámala. Ta e'wásaká abiena gastigárima ju.

⁸ Suwábaga napu ekí Onorúgame 'kúchila ju Onorúgame 'la ruyeme júkuru. Ta e'wásiká abiena

gastigárimé ju. Onorúgame tabilé 'la ruyésaká, 'liko 'emi tabilé Onorúgame 'kúchila ju.

⁹ Suwábaga napu ekí ramué o'nola ju jena wi-jchimoba ejperégame, alarigá ruyame júkuruchigó. 'Lige asíriga 'la nirálime júkuru napu'lige ruwichi. 'Liko abéchigo rajpé 'la nirálime júkuru alué Wa'lula O'nó Onorúgame napu repume ju ramué alawala. Alarigá 'la semati raweli nígame niwa ramué.

¹⁰ Alué ramué o'nólaka pe u'kabi bamí ruyeme ju ramué, 'lige ruyemé ju napu bo'né 'nata, 'lige asíriga a'lá ju alué 'nátili, iligá i'sínimi ta'mé 'la ma'chíname ju. Nobi Onorúgameka 'we a'lá benírime júkuru ramué. Alueka suwábaga machíguru napurigá a'lá sébali ralámuli niwa ramué napurigá bo'né Onorúgame. I'sínimi tabilé gepúnilime júkuru bilé ra'íchali rekó 'we a'lá ra'íchali kachi.

¹¹ 'Lige apiépiri gastigo pecha ga kame júkó, nobi 'wéchigo 'la nejkúrimé júkó napurigá 'la sébali na'tawa uché siné rawé, siné kachi 'la benisúká.

Jena ruwimela 'la 'nátaga mochílime ko napurigá 'la narépuá napu Onorúgame nejime ju

¹² Alekeri 'la bijchígiwa napu aní Onorúgame.

¹³ 'Yáawa alué bowé 'la o'wé enágame. 'La suwábaga asíriga 'la gatewa alué 'nátili napu ekí tabilé 'la ju, napurigá tabilé guwana rujsúmala alué ralámuli tabilé a'wágame alawégame napurigá 'la bi'lepi bowé najátamala.

¹⁴ 'La niraga mochiwa o'maka uché jaré. 'La sébali olame ralámuli niwa 'la Onorúgame 'yuga 'nátame. Alué tabilé 'la 'nátame ka, tabilé siné etémala alué Wa'lula Esukristo.

15 'We 'la 'nátiga narépuaká alué nejkúrali napu Onorúgame nejímili ju napurigá ramué 'we semáriga mochiwa. Jaré ralámuli tabilé narésaká ye nejkúrali, alueka napurigá ayome niraga mochímala, 'lige ralámuli ayome 'ma tabilé 'la na'támala, chátiri 'nátili oyéramala 'lige 'ma we'ká ralámuli najsabúmala.

16 Tase na'tawa we'ká umugí 'yuga gojchiamé, tase pe go'ámecho na'tawa napurigá 'silige alué rió Esau. Alueka pe go'ámecho 'nátelekuru, 'lige suwábaga napu ekí narémili nílige napu'lige o'nola mukusá, suwábaga alué nakulile go'ame gite.

17 'Emi 'la machí, a'kinana narénilituru, 'lige o'nola tabilé a'rele. Rekó nalae nobi tabiléchigo gayénalekó narea.

18 Jípeko nuebo 'nátili nílerukuru. Alué o'chérame 'nátilika napu Onorúgame newálige 'we 'ya, 'we majárimé nile. Alué gawí napu Onorúgame ajtile rajá ilile. Asíriga chóniga ilile, 'lige asíriga chókame nolega ilile 'lige aminami abiena ne'wile.

19 'Lige bilé trompeta buchele, (alué ajágame a'wala newárigime napurigá trompeta bujchélime) 'lige asíriga e'wele anile, 'lige Onorúgame alé wa'lú gawí ilígichi anile siná. 'Lige ralámulika asíriga majale. «¡Tase ra'ichawa!», anele alué ralámuli Onorúgame olagá.

20 Tabilé anáchale alué Onorúgame ra'ichálila akea. Regá anile Onorúgame: «Bilé ralámuli o bilé ajágame re'késaká ye wa'lú gawí re'pá ilígame, 'ma yati me'liboli júkuru rejtete bajsibuga.»

21 Alué napu ekí etégame ka asíriga majale. Moisesi anile: «'Ma 'áwali ne majaga.»

22 Nobi 'émika tabilé a'bemi jámili nílíkuru napu alué gawí re'pá ilígame ilí napu alué ralámuli 'we majame nile. 'Émika 'ma alé jábalekuru uché bilena gawichí napu Sioni anilime ju, 'lige Sioni abi-ena Rusaleni anilime ju napu 'pa rewagachi ju, napu bejtégame ju Onorúgame napu ajagá ajtí. Alé asíriga we'ká mili santo ánjeli mochí, alueka asíriga ganíliga mochí alé.

23 Alé mochí alué ralámuli napu Esukristo oyérame nílige, napu Onorúgame osale alé líbrochi alué ralámuli rewalá napu alé 'pa rewagachi mochímili nílige. Alué Onorúgame Wa'lula Nulame ju. Alueka sébali machime ju chieri 'la ka 'lige chieri tabilé 'la ka. Alé 'pa rewagachi mochíchigó alué a'lala ralámuli alawala, alué ralámuli napu 'ya mochígame nílige napu buigá mochile napurigá sebámala alué Esusi jena wijchimoba napurigá 'la sébali nímala.

24 'Lige Esusi abiena ajtí alé, alué napu Onorúgame tania ajtí ramué gite napurigá ramué 'la oyérawa alué ra'íchali napu gatélige Esusi napu'lige mukule. Bo'né elalate bi'wélekuru ramué alawala. Napu'lige me'líirige Esusi we'ká ralámuli gu'írile, najtétiga alué ralámuli nila gastigo, tase napurigá napu'lige Abeli me'lírilige. Abeli bajchá me'líiru jena wijchimoba. Napu'lige mukule tabilé 'wesi ralámuli gu'írile.

25 'We a'lá 'nátaga 'emi ralámuli. Tase gawéliwa alué Esusi ra'ichálila. Alué ralámuli 'ya mochígame gastigo narele napu'lige tabilé e'wale napu Moisesi nulachi, 'liko ramueka abé wa'lú gastigo narépua tabilé e'wásiká napu jula Esukristo 'pa

rewagáchika.

²⁶ Napu'lige Onorúgame ra'íchale alé wa'lú rabó Sinaí anilichi, 'ma gawí nokáturu. Jipe Onorúgame aní: «Pe che si'nepi nokémala ne jena wijchimoba, 'lige abiena rewagáchichigó.»*

²⁷ Napu'lige yeti anisá, pe aniname ju pe suwábaga suwábaniliga aní napu ekí eteru jena wijchimoba 'lige rayénali 'lige mechá 'lige so'pilí abechigó. Pe alué tajsiné suwíbamecho e'karúgame rejpímala, alué napu tabilé etérume ju, napurigá alawá.

²⁸ 'Lige napu'lige suwisuga, 'mi bilena sebawa napu Onorúgame ajtí, napu suwábaga nulame ju Onorúgame, alé napu tajsiné suwíbame ju, alekeri 'la narékime júkuru nejkúrali napu Onorúgame nejía ajtí jipe. 'La 'we 'la niraga etélime júkuru Onorúgame. Wa'lú cheliera 'yawa napu nejí Onorúgame.

²⁹ Onorúgameka 'la sébali olame júkuru, alekeri 'ma suwábaga e'kósilime júkuru alué napu ekí tabilé 'la sébali ju.

13

Jena ruwimela Onorúgame 'we ganíliga ajtime ko napu'lige bilé ralámuli 'we a'lá oyérachi Onorúgame

¹ Jípeko uché pe u'kabi osimé ne. 'We 'la niraga járilime júkuru a'bopi napurigá rijimala neraga.

² 'La kógilime júkuru ralámuli tabilé machirume napu'lige mué bejtélachi sebasa, ('lige 'la elílime júkuru napurigá alé che'lebámala). Siné kachi

* 12:26 E'nesi Hageo 2:6.

pe santo ánjeli nímala alué ralámuli, pecha machibówé.

³ 'La nélélime júkuru alué Onorúgame oyérame ralámuli napu galírale mo'áriga mochí. 'We 'la na'temápua 'emi alué galírale mo'árigame mochígame. Abiena 'we a'lá na'temápua 'emi alué ralámuli napu resí olárigime ju cha nokame ralámulite. 'We a'lá nélélime júkuruchigó alué ralámuli napu resí nilia mochí, siné kachi bilé rawé abiénachigó resí nilia mochíwaleké ramué.

⁴ Newíkame nísaká bilé rió bilé mukí si 'la nirálime júkuru. Bilé mukí níriká tase 'yuga gojchiboa tabilé bo'né 'yula nísaká. 'Lige rió nírigaká, tabilé 'yuga gojchiboa uché bilé mukí. Onorúgameka gastigárimala alué ralámuli alanokisáká. 'Lige jaréchigo rióchoká newime ju, 'lige umugí abiénachigó alanokame ju, umugíchoká newime ju, Onorúgame gastigárimala alué ralámuli.

⁵ Tabilé na'tawa we'ká mélime enomí. Pe 'we ganíliga mochiwa napu ekí nígame niru. Onorúgameka regá anile: «Neka tajsiné 'oni a'rémala 'emi. Neka nabí gu'írimili júkuru 'emi.»

⁶ Alekeri ramué ralámuli tabilé we'ká 'nátaga aniboli júkuru:

Wa'lula Onorúgame 'smi ne'chí gu'iria.

Tabilé siné majame ju neka.

Alué cha nokame ralámuli tabilé gainámala ne'chí umeria.

⁷ 'La néléwa alué ralámuli napu 'emi benírilige Onorúgame ra'ichálila 'ya. 'La 'we a'lá na'tawa churigá nokame ka alué. 'La e'wawa 'émichigó napurigá alué ralámuli.

⁸ Esukrístoka nabí 'la 'nátame júkuru 'lige nabí 'la nejkúrimime júkuru napurigá nejkúrilige 'ya. 'Lige aminami uché siné aba'lá alarigá nejkúrimili júkuru.

⁹ Alekeri 'we 'la 'nátaga mochiwa, tase oyériwa uché bilé 'nátili alué napu tase alarigá ju napurigá benírilige Esukristo. Jaré ralámuli anime ju: «Onorúgame kógilime go'ame go'suga piéstachi 'we 'la na'tálime kará Onorúgame 'yuga.» Go'ame pecha nejkúrimime júkó, Onorúgame júkuru a'walí nejime ka napurigá 'la semáriga na'tawa.

¹⁰ Alué 'ya mochígame balé me'ame nile ajágame Onorúgame kógimia alé mésachi jiérote newárigime (altar) 'lige pe'tá go'ale, 'lige alué go'ámete bejtégame nile. Esukristo 'yale bo'né, alarigá Esukristo (Onorúgame) mukule ramué gite. 'Lige alué a'walílate mochírukuru jipe. Alué balé 'ya mochígame, tabilé alué a'walí nígame nile.

¹¹ 'We 'yako alué wa'lula baleka pachami bajkime nile alué ajágame elalá o'ká alé re'obachi wi'chite newárigime. Alé abé 'na pachaka napu ajtile Onorúgame 'liko elá bachímale napurigá 'la bi'mela alé pachage napurigá bi'mela suwábaga alué ralámuli chátiri 'nátame. Alué ajágame mukúgame sa'pálaka tabilé o'tiame nile alé pachami re'obachi, sa'pálaka mejká o'tiame nile 'mi suwemi riógachi e'kósimia napugiti alué sa'paka 'we resítiri nígame.

¹² Esukrístochigó alé 'mi we'ká riógachi suwé 'we resí nílile 'lige mukule. 'Lige bo'né elalaka bi'wele bo'né oyérame.

¹³ 'Liko tabilé chijunálime júkuru napu'lige

Esukristo oyérilia rekó me'líirige alé ma'chí napurigá 'we inílame ralámuli neraga,

¹⁴ napugiti tabilé 'yalime ju semati raweli jena gawichí, 'yalime ju ramué 'we a'lá semátiri raweli 'pa rewagachi. 'La machiáguru 'we a'lá semátiri raweli narépili ko ramué 'pa rewagachi.

¹⁵ Jípeko Esukristo ajtíkuru Onorúgame tania ramué neraga, 'liko a'kué aniboa: «'We a'lá ju Onorúgame.» Onorúgame júlale Esukristo napurigá mukumela ramué gu'íriga, alekeri 'we 'la ganíliga mochiru ramué Onorúgame 'yuga, 'lige alekeri tabilé chijunaru ramué Esukristo oyeria.

Alarigá najkí Esukristo, tabilé najkí napurigá me'liboa ajágame Onorúgame kogia. Alueka najkíguru napurigá 'we 'la semáriga ra'ichawa Onorúgame olagá.

¹⁶ 'Lige abiena tabilé we'kuawa alué 'we a'lala 'nátili, 'la kónime niwa a'bopi, alarigaka 'la 'we ganíliga ajtime ju Onorúgame, tase napurigá go'ame kógilia.

¹⁷ 'La 'we a'lá nirawa alué e'wélala. Onorúgame 'yame ju nóchali tebúkime 'emi. Tabilé 'la sébali olásaká, Onorúgame gastigárimala. 'La e'wawa nulachi napurigá alué e'wélala 'la ganíliga mochímala alué nóchali 'yuga, tabilé seweka. Alué e'wélala pecha gainámili júkó gu'iria, 'emi tabilé e'wésaká alué e'wélala.

¹⁸ 'We tániwa Onorúgame napurigá 'la aminabi gu'írimala ramué. 'We a'lá machiáa ramué na'tálila 'we a'lá bi'wígume ko. Tabilé ojchogila niru. Nabí a'lá sébali oliá ramué suwábaga 'yuga.

¹⁹ Neka najkíguru napurigá Onorúgame tánimala

'emi napurigá Onorúgame 'la gu'írimala ne'chí, napurigá ne 'la yati ro'ímala 'emi e'nemia.

²⁰ Onorúgame nejkúrisa 'la kápá napurigá ramué 'la bi'lepi 'nátaga mochiwa pe aluecho 'yuga. Alueka uchéchigo siné 'yálerukuru alawá alué Wa'lula Esusi, Onorúgame oyérame tebume. Esukristo mukule ramué gu'íriga. Alué nejkúrili tabilé siné suwimeli ju. Alarigá gatele Onorúgame napurigá 'la a'kabámana e'yénawa.

²¹ 'We a'lá nejkúrisa 'la kápá Onorúgame napurigá 'la sébali ralámuli niwa napurigá 'la sébali olawa napurigá najkí bo'né Onorúgame. Onorúgame júlale Esukristo napurigá gu'írimala ramué. 'We a'lá semáriga ra'ichawa senibí churigá ka Esukristo. Alarigá nisa 'la kápá.

²² 'Emi Esukristo oyérame napurigá ne, najkí ne napurigá 'emi 'we 'la ganíliga gepúmala ye pe u'kabi rejcholi.

²³ Najkí ne napurigá machimela 'emi alué Timoteo napu Onorúgame oyérame ju napurigá ramué, alueka 'ma ma'chínale alé galírale napu bajcháriga asáligé. 'We yati sebásaká alué Timoteo, alué si simé ne 'emi e'nemia.

²⁴ 'We reporali náoli ne alué e'wélala 'lige alué uché jaré Onorúgame oyérame napu alé a'bemi ejperégame ju. Ralámuli jena mochígame Italia ejperégame 'we náoli reporali 'emi.

²⁵ Onorúgame 'we a'lá gu'írisa 'la kápá 'emi. Pe ekí kápá. Cheliérabá.

Onorúgame nila ra'ichali
New Testament in Tarahumara, Western
(MX:tac:Tarahumara, Western)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tarahumara, Western

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tarahumara Baja [tac], Mexico

Copyright Information

©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2008

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tarahumara, Western

©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2008

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
5abd0d10-18f8-5f78-aab1-438647421555